

STATUTEN

HOOFDSTUK I: PARTIJ

A. NAAM EN ZETEL

Artikel 1.

- a. De vereniging draagt de naam: CHRISTEN DEMOCRATISCH APPÈL (CDA).
- b. Het CDA, opgericht op vijftien april negentienhonderd vijfenzeventig, is een politieke partij – hierna te noemen de partij.
- c. De partij heeft haar zetel in Den Haag.

B. GRONDSLAG

Artikel 2.

De partij aanvaardt de Heilige Schrift als richtsnoer voor het politiek handelen.

C. DOEL

Artikel 3.

De partij streeft naar een maatschappij waarin de Bijbelse gerechtigheid gestalte krijgt, de mens zijn vrijheid en verantwoordelijkheid kan beleven en waarin het welzijn van allen wordt gediend. De partij legt haar politieke overtuiging vast in een Program van Uitgangspunten en haar concrete doeleinden in een verkiezingsprogramma. De partij richt zich uitdrukkelijk tot de gehele Nederlandse samenleving, zonder onderscheid naar geloofsovertuiging of maatschappelijke groepering.

D. MIDDELEN

Artikel 4.

De partij wil op basis van de bovengenoemde grondslag haar doel bereiken door het bevorderen van de bezinning op, de verdieping, vernieuwing en verbreiding van de christendemocratische gedachte met alle middelen die haar ten dienst staan.

HOOFDSTUK II: LIDMAATSCHAP

A. LEDEN

Artikel 5.

1. Lid van de partij kan zijn iedere Nederlander alsmede iedere niet-Nederlander die Nederlands ingezetene is, die de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt en die instemt met de grondslag en het doel van de partij.
2. De partij kent verschillende vormen van lidmaatschap, die nader zijn uitgewerkt in artikel 2 van het huishoudelijk reglement.
3. Het lidmaatschap van de partij is persoonlijk en niet overdraagbaar.
4. Zij die zich op bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt voor de partij kunnen door het partijcongres worden benoemd tot erelid.

Artikel 6.

De aanmelding voor het lidmaatschap vindt plaats bij het secretariaat van de partij, hierna te noemen het CDA-bureau. Voor de bepaling van de ingangsdatum van het lidmaatschap is de datum van bevestiging van de aanmelding beslissend. De aanmeldingsprocedure is verder uitgewerkt in artikel 1 van het huishoudelijk reglement.

Artikel 7.

1. Gedurende een periode van acht weken na inschrijving heeft een lid geen stemrecht.
2. Gedurende een periode van één jaar na inschrijving kan een lid niet voor vertegenwoordigende functies worden gekandideerd, behoudens ontheffing door het dagelijks bestuur van de partij.
3. Indien het de kandidatuur voor de functie van gemeenteraadslid betreft, beslist het (dagelijks) bestuur van de desbetreffende provinciale afdeling over de ontheffing.

Artikel 8.

De aanvraag tot het lidmaatschap van een persoon die is geroyeerd, wiens lidmaatschap is opgezegd namens de partij of wiens verzoek tot lidmaatschap is geweigerd, kan niet gehonoreerd worden gedurende twee jaren te rekenen van de datum dat het royement of de opzegging van het lidmaatschap namens de partij onherroepelijk is geworden, tenzij het partijbestuur anders beslist.

Artikel 9.

De leden zijn gehouden zich te onderwerpen aan de bepalingen van deze statuten, het huishoudelijk reglement, overige reglementen en aan andere wettige besluiten van het partijcongres en/of het partijbestuur.

Artikel 10.

Ieder lid verplicht zich tot betaling van een contributie volgens de jaarlijks door het partijcongres vast te stellen contributieregeling. Bij de vaststelling van de contributieregeling wordt rekening gehouden met de draagkracht van de leden.

LEDEN BUITENLAND

Artikel 11.

Een in het buitenland woonachtig lid ressorteert onder de provinciale afdeling waarvan de gemeentelijke afdeling Den Haag deel uitmaakt, tenzij een buitenlandse afdeling is gevestigd in het land waar het lid woonachtig is, in welk geval het lid onder die buitenlandse afdeling ressorteert. Indien een lid aan het dagelijks bestuur te kennen heeft gegeven te willen ressorteren onder een andere gemeentelijke, provinciale of buitenlandse afdeling, wordt het lid bij die desbetreffende afdeling ingeschreven. Van de

contributie draagt het partijbestuur een deel af aan de afdeling waaronder het lid ressorteert.

BEËINDIGING LIDMAATSCHAP

Artikel 12.

Het lidmaatschap van de partij eindigt door:

- a. overlijden van het lid;
- b. opzegging door het lid;
- c. opzegging namens de partij;
- d. royement.

Artikel 13.

Wanneer het lidmaatschap in de loop van het verenigingsjaar, dat samenvalt met het kalenderjaar, eindigt, blijft de jaarlijkse contributie over het lopende jaar in zijn geheel door het lid verschuldigd.

Artikel 14.

Opzegging van het lidmaatschap door het lid moet plaatsvinden bij het CDA-bureau. Dit kan hetzij rechtstreeks bij het CDA-bureau, hetzij via de gemeentelijke afdeling waaronder het desbetreffende lid ressorteert. In het laatste geval stuurt het afdelingsbestuur de opzegging binnen veertien dagen naar het CDA-bureau.

Artikel 15.

1. Opzegging van het lidmaatschap kan ook door de partij plaatsvinden. Deze procedure wordt uitgewerkt in het huishoudelijk reglement. Opzegging van het lidmaatschap door de partij kan plaatsvinden in het geval het lid:
 - a. ophoudt te voldoen aan de eisen aan het lidmaatschap in deze statuten gesteld;
 - b. met betaling van de aan de partij, een afdeling of een met de partij gelieerde rechtspersoon verschuldigde gelden in gebreke is gebleven;
 - c. bij toelating zodanige onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt dat, naar redelijkerwijs valt aan te nemen, tot weigering zou zijn besloten indien de juiste en volledige gegevens bekend zouden zijn geweest;
 - d. zich zodanig gedraagt dat van de partij redelijkerwijs niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren.
2. In de in lid 1 sub a, c en d genoemde gevallen wordt niet tot opzegging overgegaan dan nadat het lid in de gelegenheid is gesteld zich te verweren.

Artikel 16.

1. Royement vindt plaats op voordracht van het dagelijks bestuur van de partij of het bestuur van een afdeling wanneer een lid in strijd met de statuten, het huishoudelijk

reglement, overige reglementen en/of besluiten van de partij handelt en/of de partij op onredelijke wijze benadeelt.

2. Royement vindt plaats door het partijbestuur.
3. In het huishoudelijk reglement en het reglement van de Integriteits- en Royementscommissie worden nadere regels gesteld over de royementsprocedure.

Artikel 17.

Tegen het besluit tot opzegging van het lidmaatschap namens de partij, het besluit tot royement en het besluit tot weigering van toelating tot het lidmaatschap staat beroep open bij de Commissie van Beroep. Het beroep is mogelijk binnen vier weken na dagtekening van kennisgeving waarin het lid het besluit als bedoeld in de eerste zin is meegedeeld.

HOOFDSTUK III: PARTIJ ORGANISATIE

A. ALGEMEEN

Artikel 18.

1. De partij is een netwerkorganisatie die op gemeentelijk, provinciaal en buitenlands niveau afdelingen kent en op landelijk niveau organen, bijzondere organen en bijzondere organisaties.
2. Een fractievoorzitter of zijn plaatsvervanger is adviserend lid van het bestuur van een partijorgaan dan wel partijverband in dezelfde bestuurslaag.
3. Stemgerechtigde leden kunnen zich bovendien verenigen als netwerk. Om in aanmerking te komen voor registratie moet een netwerk onder meer bestaan uit ten minste honderd stemgerechtigde leden, zich duurzaam verenigen rondom een bepaald thema of bepaalde doelgroep en aannemelijk maken dat het netwerk voldoende onderscheidend is ten opzichte van al bestaande netwerken. Het dagelijks bestuur van de partij besluit of een netwerk wordt geregistreerd. Het netwerk is zelf verantwoordelijk voor het verwerven van geldmiddelen. Het dagelijks bestuur van de partij kan op ieder moment besluiten de registratie op te heffen. Het partijbestuur legt nadere regels vast in een richtlijn.

B. AFDELINGEN

Artikel 19.

Afdelingen van de partij zijn: de gemeentelijke afdeling, die een of meer wijk- of dorpsafdeling kan omvatten, de provinciale afdeling en de buitenlandse afdeling. Een afdeling komt tot stand na erkenning door het dagelijks bestuur van de partij.

Artikel 20.

Samenstelling, organisatie en werkwijze, alsmede taken en bevoegdheden van de afdelingen worden geregeld in het huishoudelijk reglement en door het partijbestuur vast

te stellen standaardreglementen. De afdeling kan bepalingen aan het standaardreglement toevoegen, mits daardoor geen strijdigheid ontstaat met deze statuten en/of het huishoudelijk reglement.

Op buitenlandse afdelingen is het standaardreglement voor gemeentelijke afdelingen van overeenkomstige toepassing.

Artikel 21.

Een afdeling kan de bevoegdheden die krachtens de statuten en/of krachtens enig reglement in partijverband zijn toegekend, alleen uitoefenen wanneer aan de financiële verplichtingen tegenover de partij over het voorafgaande verenigingsjaar is voldaan en de jaarrekening en het jaarverslag van het voorgaande verenigingsjaar aan het partijbestuur zijn overgelegd.

Artikel 22.

1. Het partijbestuur heeft de bevoegdheid een afdeling geheel of gedeeltelijk haar rechten te ontnemen indien de afdeling deze statuten, enig reglement of besluit van het partijbestuur overtreedt of de afdeling de partij op andere wijze onredelijk benadeelt. Tegen deze beslissing van het partijbestuur staat binnen vier weken nadat de beslissing per aangetekend schrijven is verzonden, beroep open bij de Commissie van Beroep.
2. Op de in het eerste lid genoemde gronden kan het (dagelijks) bestuur van een afdeling van zijn bevoegdheden worden ontheven. Deze bevoegdheid ligt in het geval van een gemeentelijke afdeling, bij het betreffende provinciale bestuur en in het geval van een provinciale of buitenlandse afdeling bij het partijbestuur.
3. Ingeval van ontheffing draagt het bestuur dat daartoe heeft besloten zorg voor de vervulling van de bestuurstaken. Het bestuur kan daartoe één of meer commissarissen benoemen. Uiterlijk één jaar na de ontheffing wordt door het bestuur ofwel een algemene vergadering belegd ter verkiezing van de leden van een nieuw bestuur ofwel een bestuursvergadering belegd ter verkiezingen van de leden van een nieuw dagelijks bestuur.

GEMEENTELIJKE AFDELING

Artikel 23.

1. Alle leden woonachtig binnen de grenzen van een gemeente, vormen tezamen een gemeentelijke afdeling. Een afdeling telt ten minste tien leden.
2. De algemene vergadering van de gemeentelijke afdeling is toegankelijk voor alle leden binnen haar gebied. Het stemrecht komt toe aan alle leden van de gemeentelijke afdeling.

Artikel 24.

1. In bijzondere omstandigheid kan het dagelijks bestuur van de partij twee of meer aangrenzende gemeentelijke afdelingen samenvoegen tot één afdeling.
2. Het dagelijks bestuur van de partij kan daartoe overgaan nadat het een daarop gericht verzoek van de betreffende afdeling krijgt, dat wordt ondersteund door de algemene vergadering van elk van deze afdelingen. Het dagelijks bestuur van de partij beoordeelt of er sprake is van bijzondere omstandigheden als bedoeld in het eerste lid. Het raadpleegt hierbij het bestuur van de provinciale afdeling waartoe de betreffende gemeentelijke afdelingen behoren. Het dagelijks bestuur van de partij deelt zijn besluit zo spoedig mogelijk mee aan (de besturen van) de betreffende afdelingen.
3. Indien er sprake is van samengevoegde gemeentelijke afdelingen als bedoeld in dit artikel, kunnen de leden bij gemeenteraadsverkiezingen slechts stemmen over de kandidatenlijst die en het verkiezingsprogramma dat betrekking heeft op de verkiezing in de gemeente waar zij woonachtig zijn.

Artikel 25.

1. Indien in een gemeente geen afdeling (meer) bestaat, wijst het bestuur van de betreffende provinciale afdeling in overleg met het dagelijks bestuur van de partij, aan onder welke nabij gevestigde afdeling de leden in die gemeente vallen.
2. De in het eerste lid bedoelde leden hebben voor de behandeling van landelijke en/of provinciale aangelegenheden toegang tot de vergaderingen van de gemeentelijke afdeling waar zij onder vallen. Zij hebben dezelfde rechten als de oorspronkelijk tot de gemeentelijke afdeling behorende leden.

PROVINCIALE AFDELING

Artikel 26.

Alle leden woonachtig binnen de grenzen van een provincie, vormen tezamen een provinciale afdeling.

Artikel 27.

De algemene vergadering van de provinciale afdeling is toegankelijk voor alle leden binnen haar gebied. Het stemrecht komt toe aan alle leden van de afdeling.

BUITENLANDSE AFDELING

Artikel 28.

1. Alle leden woonachtig binnen de grenzen van een land, niet zijnde Nederland, kunnen tezamen een buitenlandse afdeling vormen. Een afdeling telt ten minste tien leden.

2. De algemene vergadering van de buitenlandse afdeling is toegankelijk voor alle leden binnen haar gebied. Het stemrecht komt toe aan alle leden van de buitenlandse afdeling.

Artikel 29.

1. In bijzondere omstandigheid kan het dagelijks bestuur van de partij twee of meer aangrenzende buitenlandse afdelingen samenvoegen tot één afdeling.
2. Het dagelijks bestuur van de partij kan daartoe overgaan nadat het een daarop gericht verzoek van de betreffende afdeling krijgt, dat wordt ondersteund door de algemene vergadering van elk van deze afdelingen. Het dagelijks bestuur van de partij beoordeelt of er sprake is van bijzondere omstandigheden als bedoeld in het eerste lid. Het dagelijks bestuur van de partij deelt zijn besluit zo spoedig mogelijk mee aan (de besturen van) de betreffende afdelingen.

Artikel 30.

1. Indien in een land, niet zijnde Nederland, geen afdeling (meer) bestaat, kan het bestuur van de betreffende buitenlandse afdeling in overleg met het dagelijks bestuur van de partij, aanwijzen onder welke nabij gevestigde afdeling de leden in dat land vallen.
2. De in het eerste lid bedoelde leden hebben voor de behandeling van landelijke aangelegenheden toegang tot de vergaderingen van de buitenlandse afdeling waar zij onder vallen. Zij hebben dezelfde rechten als de oorspronkelijk tot de buitenlandse afdeling behorende leden.

C. ORGANEN

Artikel 31.

Organen van de partij zijn: het partijcongres, het partijbestuur en het dagelijks bestuur.

Artikel 32.

Organisatie en werkwijze, alsmede taken en bevoegdheden van de organen worden nader geregeld in het huishoudelijk reglement.

PARTIJCONGRES: SAMENSTELLING

Artikel 33.

De algemene vergadering van de partij, verder te noemen het partijcongres, is toegankelijk voor alle leden. Het stemrecht komt toe aan alle leden.

PARTIJCONGRES: TAAK EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 34.

Het partijcongres heeft onder meer tot taak en is bevoegd tot:

- a. de bespreking en toetsing van het politieke beleid, met name van de fracties in de Eerste en Tweede Kamer der Staten Generaal en van de CDAdelegatie in de fractie van de Europese Volkspartij in het Europees Parlement, hierna te noemen de EVPfractie;
- b. het aannemen van resoluties en het doen van uitspraken, zowel over vraagstukken van politiek beleid als over organisatorische zaken. Een voorstel voor een resolutie of uitspraak moet schriftelijk worden ingediend;
- c. het besluiten tot het houden van een schriftelijke ledenraadpleging op voorstel van het partijbestuur of op voorstel van één procent van de leden en/of ten minste drie provinciale afdelingen;
- d. de behandeling en vaststelling van de jaarverslagen van de (bijzondere) organen en de behandeling van de jaarverslagen van de bijzondere organisaties van de partij;
- e. de behandeling en vaststelling van de balans en de rekening van baten en lasten, alsmede de begroting van de instanties die – ten behoeve van de in het vorige lid bedoelde partijorganen en bijzondere organen – de geldmiddelen of eigendommen beheren, met inachtneming van de bepaling daaromtrent in deze statuten. Bij de vaststelling van de begroting stelt het partijcongres tevens de contributieregeling vast. Na goedkeuring van de balans en rekening van baten en lasten van de desbetreffende instantie wordt decharge verleend aan het partijbestuur en de besturen van de bedoelde bijzondere organen;
- f. de behandeling van de balans en rekening van baten en lasten, alsmede de begroting van de bijzondere organisaties, indien deze organisaties financiële ondersteuning van de partij ontvangen;
- g. de vaststelling en wijziging van statuten en reglementen van instanties die voor bijzondere organen in het leven worden geroepen ten behoeve van het beheer van geldmiddelen en/of eigendommen, met inachtneming van de bepalingen in deze statuten;
- h. de goedkeuring van de statuten en reglementen van de bijzondere organisaties en de wijziging van hun statuten en reglementen;
- i. de vaststelling van programma's ten behoeve van de verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer der StatenGeneraal en van de leden van het Europees Parlement. De procedure voor de totstandkoming en vaststelling van de programma's wordt geregeld in het reglement voor de vaststelling van programma's;
- j. de vaststelling en wijziging van het Program van Uitgangspunten, waartoe een meerderheid van tweederde is vereist;
- k. de vaststelling van de uitslag van de verkiezing van de voorzitter van het partijbestuur door de leden;
- l. de verkiezing van de vrij gekozen leden van het partijbestuur, als bedoeld in artikel 35 sub a lid 6;

- m. de verkiezing dan wel aanwijzing van de lijsttrekker(s) voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal respectievelijk het Europees Parlement, met inachtneming van de bepaling daaromtrent in het reglement voor de voorbereiding van de kandidaatstelling voor de verkiezingen der leden van het desbetreffende vertegenwoordigende lichaam;
- n. de vaststelling en wijziging van de statuten, waartoe een meerderheid van tweederde is vereist;
- o. de vaststelling en wijziging van het huishoudelijk reglement, met inachtneming van de bepalingen daaromtrent in deze statuten;
- p. de benoeming van ereleden op voorstel van het partijbestuur;
- q. de vaststelling van de in te dienen kandidatenlijst voor de verkiezing der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal respectievelijk voor de verkiezing der leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal respectievelijk voor de verkiezing der leden van het Europees Parlement;
- r. de verkiezing van de voorzitters van de bijzondere organen alsmede de voorzitter van het Wetenschappelijk Instituut;
- s. de verkiezing van de leden van de bijzondere organen;
- t. het nemen van beslissingen over alle voorstellen van organisatorische en financiële aard die door gemeentelijke en/of provinciale en/of buitenlandse afdelingen ten minste acht weken voorafgaand aan de vergadering van het partijcongres, zijn ingediend bij het partijbestuur, dat deze van een preadvies voorziet;
- u. het vaststellen van een reglement van orde van het partijcongres.

PARTIJBESTUUR: SAMENSTELLING

Artikel 35.

1. Het partijbestuur bestaat uit:

a. stemhebbende leden:

1. de voorzitter, in functie gekozen door de leden van de partij. Indien sprake is van een enkelvoudige voordracht zonder tegenkandidaten, is het partijcongres bevoegd de voorzitter in functie te kiezen;
2. de vicevoorzitter, de penningmeester en de secretaris van de partij, in functie gekozen door en uit de stemhebbende leden van het partijbestuur;
3. twaalf leden te kiezen door het bestuur van de provinciale afdelingen. Het bestuur van elke provinciale afdeling kiest hiervoor één lid;
4. één lid van het bestuur van het CDAV, bij voorkeur de voorzitter;
5. één lid van het bestuur van het CDJA, bij voorkeur de voorzitter;
6. een vrij aantal leden verkozen door het partijcongres, waarbij geldt dat dit aantal er niet toe zal leiden dat het partijbestuur meer dan zesentwintig stemhebbende leden telt.

b. adviserende leden:

1. de fractievoorzitter in de Eerste Kamer der Staten-Generaal;
 2. de fractievoorzitter in de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
 3. de voorzitter van de CDA-delegatie in de EVP-fractie;
 4. de directeur van het Wetenschappelijk Instituut;
 5. de voorzitter van de Bestuurdersvereniging.
2. Het partijbestuur kan te allen tijde op ad hoc basis (andere) adviseurs uitnodigen.
 3. Medewerkers van het CDA-bureau kunnen niet tevens lid zijn van het partijbestuur.
 4. De provinciale afdelingen, het CDAV en het CDJA kunnen voor hun vertegenwoordiging in het partijbestuur plaatsvervangers aanwijzen overeenkomstig de procedure die is vastgelegd in de statuten en/of desbetreffende reglementen.

PARTIJBESTUUR: TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 36.

Het partijbestuur heeft onder meer tot taak en is bevoegd tot:

- a. het leiding geven aan alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen de partij;
- b. de voorbereiding van de besluitvorming en uitvoering van de besluiten van het partijcongres;
- c. de zorg voor de handhaving van deze statuten en de bijbehorende reglementen;
- d. de vaststelling van een leidraad voor het programma ten behoeve van de verkiezingen van de leden van de Provinciale Staten en de gemeenteraad;
- e. de bespreking van het politieke beleid van de fracties in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en van de CDAdelegatie in de EVPfractie;
- f. het beleggen van partijconferenties ter behandeling van actuele vraagstukken;
- g. de voorbereiding en organisatie van de verkiezing der leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en van de verkiezing der leden van het Europees Parlement;
- h. het uitgeven van publicaties;
- i. de zorg voor het beheer van de geldmiddelen en eigendommen van de partij;
- j. het nemen van beslissingen in spoedeisende gevallen en in alle gevallen waarin door deze statuten en de bijbehorende reglementen niet is voorzien;
- k. het instellen en opheffen van tijdelijke of permanente commissies, alsmede de benoeming van de leden hiervan;
- l. Het instellen en opheffen van een Commissie Buitenland, welke belast is met de voorbereiding en coördinatie van alle internationale activiteiten binnen het partijverband;
- m. de vaststelling van reglementen en/of richtlijnen voor de in de leden k en l bedoelde tijdelijke of permanente commissies;

- n. de verkiezing van de vicevoorzitter, de secretaris en de penningmeester door en uit het midden van de stemhebbende leden van het partijbestuur;
- o. de verkiezing van twee overige leden van het dagelijks bestuur uit zijn midden;
- p. de vaststelling van een voordracht voor de verkiezing van de voorzitter en vrij gekozen leden van het partijbestuur.

DAGELIJKS BESTUUR: SAMENSTELLING

Artikel 37.

- 1. Het dagelijks bestuur bestaat uit:
 - a. de voorzitter;
 - b. de vicevoorzitter, secretaris en penningmeester van de partij, te kiezen door en uit stemhebbende leden van het partijbestuur.
 - c. ten hoogste drie leden te kiezen door en uit de stemhebbende leden van het partijbestuur.
- 2. Het dagelijks bestuur kan zich te allen tijde laten bijstaan door stemhebbende en adviserende leden van het partijbestuur dan wel andere adviseurs.

DAGELIJKS BESTUUR: TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 38.

Het dagelijks bestuur heeft onder meer tot taak en is bevoegd tot:

- a. de dagelijkse leiding van alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen de partij;
- b. de voorbereiding van de besluitvorming en uitvoering van de besluiten van het partijbestuur;
- c. het nemen van beslissingen in spoedeisende gevallen, waarbij het namens het partijbestuur optreedt;
- d. het bijeenroepen van het partijcongres door toezending van de oproep aan de leden en door oproep door middel van een partijorgaan;
- e. de benoeming, schorsing en ontslag van personeel van het CDA-bureau;
- f. het vertegenwoordigen van de partij, met dien verstande het dagelijks bestuur ten minste wordt vertegenwoordigd door de (vice)voorzitter samen met een ander lid van het dagelijks bestuur.

D. BIJZONDERE ORGANEN

Artikel 39.

De partij kent de volgende bijzondere organen: de Commissie van Beroep, de Integriteits- en Royementscommissie, de Toetsingscommissie, de Auditcommissie en de Redactieraad. Op voorstel van het partijbestuur kan het partijcongres andere bijzondere organen instellen.

Artikel 40.

Organisatie en werkwijze, alsmede taken en bevoegdheden van bijzondere organen worden geregeld in door het partijcongres vast te stellen reglementen, die geen bepalingen mogen bevatten strijdig met deze statuten en/of het huishoudelijk reglement.

Artikel 41.

Het partijcongres kan voor een doelmatig en juist beheer van de geldmiddelen van een bijzonder orgaan een beheersinstantie instellen. Het partijcongres stelt de eventuele rechtsvorm, statuten en reglementen van een dergelijke instantie na overleg met het desbetreffende bijzondere orgaan vast.

COMMISSIE VAN BEROEP

Artikel 42.

1. De Commissie van Beroep heeft drie taken:
 - a. bij wege van arbitrage beslissen op ingestelde beroepen tegen beslissingen van partijorganen en/of – afdelingen, waartegen krachtens de statuten en daaruit voortvloeiende reglementen beroep ingesteld kan worden;
 - b. bij wege van arbitrage beslissen over geschillen die voortvloeien uit de toepassing van bepalingen van deze statuten en reglementen;
 - c. op verzoek van het partijbestuur of het dagelijks bestuur van de partij een prejudiciële beslissing geven met betrekking tot de uitleg en/of toepassing van bepalingen uit deze statuten en/of reglementen.
2. De Commissie van Beroep treedt niet in de innerlijke waarde van aan haar ter toetsing voorgelegde besluiten behoudens marginale toetsing. De uitspraak van de Commissie van Beroep inzake een voorgelegd geschil is bindend voor alle betrokkenen.

Artikel 43.

De Commissie van Beroep bestaat uit vijf leden, die op voordracht van het partijbestuur door het partijcongres worden gekozen.

Artikel 44.

Het dagelijks bestuur wijst, op voordracht van de Commissie van Beroep een griffier aan. In het reglement van de Commissie van Beroep kunnen nadere eisen gesteld worden ten aanzien van de benoembaarheid van de griffier.

INTEGRITEITS- EN ROYEMENTSCOMMISSIE

Artikel 45.

1. De Integriteits en Royementscommissie (IRC) heeft twee taken:
 - het op verzoek adviseren van het partijbestuur over kwesties die de integriteit van CDApolitici betreffen;
 - het aan het partijbestuur uitbrengen van haar oordeel over een ingediend verzoek tot royement van een lid.
2. Daar waar het gaat om integriteitskwesties hanteert de IRC de volgende niet limitatieve opsomming van gedragswaarden of deugden die leidend zijn voor een betrouwbaar CDApoliticus: betrokken, onkreukbaar, moedig, communicatief, transparant, bezonnen en respectvol

Artikel 46.

De IRC bestaat uit vijf leden die op voordracht van het partijbestuur door het partijcongres worden gekozen.

TOETSINGSCOMMISSIE

Artikel 47.

De Toetsingscommissie is belast met de toetsing van de cumulaties als bedoeld in deze statuten.

Artikel 48.

De toetsingscommissie bestaat uit vijf leden, die op voordracht van het partijbestuur door het partijcongres worden gekozen.

AUDITCOMMISSIE

Artikel 49.

De Auditcommissie is belast met het jaarlijks onderzoek van de balans en de rekeningen van baten en lasten van de instanties die ten behoeve van het partijbestuur en/of partijcongres en/of bijzondere organen en/of bijzondere organisaties de geldmiddelen en/of eigendommen beheren en daarvan verslag uit brengen aan het partijcongres. Zij adviseert het partijbestuur over belangrijke financiële aangelegenheden.

Artikel 50.

De Auditcommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, die geen lid mogen zijn van het partijbestuur en/of besturen van bijzondere organen en/of bijzondere organisaties. Zij worden op voordracht van het partijbestuur door het partijcongres gekozen. De Auditcommissie kan zich laten bijstaan door adviserende leden.

REDACTIERAAD

Artikel 51.

De Redactieraad ziet erop toe dat de redacties van de periodieken die worden uitgegeven door de partij, handelen overeenkomstig het gestelde in het reglement van de redactie. De Redactieraad vervult ten opzichte van de redacties een stimulerende, toezichhoudende en adviserende functie.

Artikel 52.

De leden van de Redactieraad worden, op voordracht van het partijbestuur en gehoord de Redactieraad, door het partijcongres in functie gekozen.

E. BIJZONDERE ORGANISATIES

Artikel 53.

De partij kent de volgende bijzondere organisaties: de Eduardo Frei Stichting (EFS), het Wetenschappelijk Instituut, de Bestuurdersvereniging, het CDJA en het CDAV.

Artikel 54.

1. De bijzondere organisaties dienen een bij notariële akte opgerichte rechtspersoon te zijn.
2. De samenstelling, organisatie en werkwijze van bijzondere organisaties worden geregeld in door deze bijzondere organisaties vastgestelde statuten en eventuele reglementen.
3. De provinciale afdelingen, het CDAV en het CDJA kunnen voor hun vertegenwoordiging in bijzondere organisaties plaatsvervangers aanwijzen overeenkomstig de procedure die is vastgelegd in statuten en/of desbetreffende reglementen.

Artikel 55.

1. De bijzondere organisaties worden financieel ondersteund vanuit de partij. Deze ondersteuning vindt plaats op basis van een vast te stellen deel van de contributie.
2. Om aanspraak te kunnen maken op de in het eerste lid genoemde financiële ondersteuning, dienen de bijzondere organisaties tijdig hun jaarverslag, de balans en de rekening van baten en lasten en de begroting voor het komende jaar bij het partijbestuur in.

EDUARDO FREI STICHTING

Artikel 56.

1. De Eduardo Frei Stichting (EFS), Stichting van het CDA voor Internationale solidariteit, heeft tot doel het christendemocratisch gedachtegoed – in het bijzonder

op het terrein van internationale samenwerking – te bevorderen. Zowel in andere landen als onder leden van de partij of aan de partij gelieerde organisaties.

2. De stichting vervult haar taak in samenwerking met de Commissie Buitenland en onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur.
3. De samenstelling en werkwijze van de EFS is vastgelegd in de statuten van de stichting.

Artikel 57.

De voorzitter van de Eduardo Frei stichting wordt, op voordracht van het partijbestuur, gehoord het bestuur van de stichting en de Commissie Buitenland, door het partijcongres in functie gekozen. De overige leden worden op voordracht van het dagelijks bestuur van de partij, gehoord het bestuur van de stichting, gekozen door het partijbestuur, waarbij één lid uit het dagelijks bestuur van de partij afkomstig is.

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

Artikel 58.

Het Wetenschappelijk Instituut is belast met de uitvoering van alle taken ter verwezenlijking van het doel, omschreven in zijn statuten op basis van de grondslag van de partij en in aansluiting aan het Program van Uitgangspunten. Het instituut stimuleert met name de bezinning op de relatie tussen levensovertuiging en politiek handelen. Het geeft gedocumenteerde adviezen over politieke vraagstukken en het adviseert over de hoofdlijnen van het beleid, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek vanuit de partij.

Artikel 59.

De voorzitter van het Wetenschappelijk Instituut wordt op voordracht van het Wetenschappelijk Instituut, in overleg met het partijbestuur, door het partijcongres in functie gekozen. Met betrekking tot die verkiezing is het bepaalde in artikel 31 van het huishoudelijk reglement van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat de voordracht wordt opgesteld door de het Wetenschappelijk Instituut.

BESTUURDERSVERENIGING

Artikel 60.

De Bestuurdersvereniging is belast met de uitvoering van alle taken ter verwezenlijking van het doel, omschreven in haar statuten. Zij verricht haar taken in samenwerking met het partijbestuur.

Artikel 61.

Zowel leden van de CDAfracties in de Provinciale Staten, het algemeen bestuur van het waterschap en gemeenteraden als bestuurders van de provincies, de waterschappen en gemeenten die lid zijn van de partij, dienen lid te zijn van de Bestuurdersvereniging.

CDJA

Artikel 62.

De jongerenorganisatie, het Christen Democratisch Jongeren Appèl (CDJA), is belast met alle taken ter verwezenlijking van het doel, omschreven in haar statuten.

Artikel 63.

De afdelingen zijn verplicht, wanneer het CDJA binnen hun werkgebied gemeentelijke, provinciale en/of buitenlandse afdelingen kent, het werk hiervan te bevorderen en waar nodig financieel te steunen. Afdelingen nemen, indien voorgedragen, ten minste één vertegenwoordiger van de CDJA-afdeling binnen hun werkgebied in hun bestuur op, terwijl zij bevoegd zijn een vertegenwoordiger in het bestuur van iedere CDJA-afdeling te benoemen. Deze vertegenwoordigers zijn stemhebbend lid.

CDAV

Artikel 64.

Het CDAVrouwenberaad (CDAV) is belast met alle taken ter verwezenlijking van het doel, omschreven in zijn statuten.

Artikel 65.

De voorzitter van het CDAV wordt gekozen door de leden van het CDAV.

F. FINANCIËN PARTIJ

Artikel 66.

1. De geldmiddelen van de partij bestaan uit:
 - a. de jaarlijkse contributie van de leden, die centraal wordt geïnd;
 - b. rente van belegde gelden;
 - c. schenkingen, legaten en erfstellingen;
 - d. andere inkomsten.
2. Erfstellingen kunnen slechts worden aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving.
3. Voor het aanvaarden van de in het eerste lid, sub c bedoelde geldmiddelen wordt het beleid bepaald door het partijcongres. Dit beleid wordt vastgelegd in het giftenreglement. Dit reglement is voor alle geledingen binnen de partij van toepassing.

Artikel 67.

Het boekjaar loopt gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 68.

Een registeraccountant controleert regelmatig de wijze waarop de financiële administratie wordt gevoerd, alsmede de rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar.

Artikel 69.

Jaarrekeningen worden uiterlijk op de in de eerste helft van het jaar te houden vergadering van het partijcongres behandeld en vastgesteld, behoudens verlenging van deze termijn door het partijcongres; begrotingen worden uiterlijk in de tweede helft van het jaar behandeld en vastgesteld.

Artikel 70.

Het partijcongres kan het beheer van de geldmiddelen van de partij geheel of gedeeltelijk overdragen aan één of meer stichtingen. De samenstelling van het stichtingsbestuur respectievelijk de stichtingsbesturen wordt geregeld in de statuten van de desbetreffende stichting.

Artikel 71.

Het CDAbureau ondersteunt de organen van de partij in al hun werkzaamheden en ondersteunt de bijzondere organen en bijzondere organisaties bij hun (administratieve) activiteiten, voor zover zij die taken niet zelf kunnen uitvoeren. Met de bijzondere organen en/of organisaties kunnen specifieke afspraken worden gemaakt over het soort en de mate van ondersteuning.

Artikel 72.

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het CDA-bureau berust bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur kan een lid uit zijn midden hiermee specifiek belasten.

Artikel 73.

De leiding van het CDAbureau berust bij de directeur, die door het partijbestuur is benoemd.

Artikel 74.

1. De Stichting Secretariaat CDA treedt op als werkgever voor het personeel. Het bestuur van deze stichting valt samen met het partijbestuur.
2. De rechtspositie van het personeel van het CDAbureau wordt door het partijbestuur als bestuur van de Stichting Secretariaat CDA, geregeld en vastgesteld op voorstel van het dagelijks bestuur. Hiertoe behoort onder meer de eventuele vaststelling van een collectieve arbeidsovereenkomst.

HOOFDSTUK IV: VERKIEZINGEN

A. EERSTE KAMER, TWEEDE KAMER, EUROPEES PARLEMENT

Artikel 75.

Het partijbestuur heeft de leiding bij de voorbereiding van en de te voeren activiteiten voor de verkiezingen voor de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Artikel 76.

De kandidaatstellingsprocedure wordt geregeld in het Reglement voor de voorbereiding van de kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Artikel 77.

Kandidaat voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer, respectievelijk de Tweede Kamer der StatenGeneraal, respectievelijk het Europees Parlement kunnen worden gesteld zij die bij verkiezing voldoen aan de eisen van de wet, lid zijn van de partij en bereid zijn schriftelijk te verklaren dat zij instemmen met het Program van Uitgangspunten en het vigerende verkiezingsprogramma van de partij. De overige vereisten worden genoemd in het in het vorige artikel bedoelde kandidaatstellingsreglement.

Artikel 78.

De leden van de Eerste Kamer, respectievelijk de Tweede Kamer der StatenGeneraal, respectievelijk het Europees Parlement worden geacht, met behoud van ieders persoonlijke verantwoordelijkheid, bij het verrichten van hun taak rekening te houden met uitspraken en verklaringen van de bevoegde partijorganen.

Artikel 79.

De leden van de Eerste Kamer, respectievelijk Tweede Kamer der StatenGeneraal, respectievelijk het Europees Parlement hebben de verplichting, als onderdeel van hun taak, regelmatig contact te onderhouden met de verschillende geledingen van de partij. Daartoe behoort onder meer het geven van voorlichting aan, het verslag doen en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid aan de provinciale afdelingen, die aan elk van hen, in overleg tussen fractie en dagelijks bestuur, worden toegewezen.

B. PROVINCIALE STATEN

Artikel 80.

Het bestuur van de provinciale afdeling heeft de leiding bij de voorbereiding van en de te voeren activiteiten voor de verkiezing van de leden van de Provinciale Staten in haar gebied.

Artikel 81.

Iedere provinciale afdeling is verplicht aan de Provinciale Statenverkiezingen binnen haar werkgebied deel te nemen met een CDAkandidatenlijst.

Artikel 82.

In afwijking van het bepaalde in het vorige artikel kan de provinciale afdeling, na instemming van het partijbestuur, tezamen met één of meer andere politieke groeperingen binnen haar werkgebied met een kandidatenlijst aan de verkiezingen der leden van de Provinciale Staten deelnemen.

Artikel 83.

De kandidaatstellingsprocedure wordt geregeld in het reglement voor de voorbereiding van de kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Provinciale Staten.

Artikel 84.

Artikel 74 is ten aanzien van de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van de Provinciale Staten van overeenkomstige toepassing.

Artikel 85.

De leden van de Provinciale Staten worden geacht met behoud van ieders persoonlijke verantwoordelijkheid, bij het verrichten van hun taak rekening te houden met uitspraken en verklaringen van de bevoegde partijorganen, alsmede van de desbetreffende provinciale afdeling.

Artikel 86.

De leden van de Provinciale Staten hebben de verplichting regelmatig contact te onderhouden met de verschillende geledingen van de partij binnen hun gebied. Daartoe behoort onder meer het geven van voorlichting aan, het verslag doen en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid aan de provinciale afdeling en de gemeentelijke afdelingen binnen het gebied.

C. WATERSCHAP

Artikel 87.

1. Het bestuur van de provinciale afdeling heeft de leiding bij de voorbereiding van en de te voeren activiteiten voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur van het waterschap in haar gebied.
2. In geval van provinciegrensoverschrijdende waterschappen berust de leiding bij de gezamenlijke besturen van de provinciale afdelingen waarin het waterschap is gelegen, waarbij het bestuur van de provincie waarin ingevolgde de Waterschapswet het hoofdstembureau is gelegen, leidend is de leiding heeft.

Artikel 88.

Iedere provinciale afdeling (afdelingen) is (zijn) verplicht aan de waterschapsverkiezingen binnen haar werkgebied deel te nemen met een CDAkandidatenlijst, behoudens ontheffing vanwege door het dagelijks bestuur van de partij.

Artikel 89.

In afwijking van het bepaalde in het vorige artikel kan (kunnen) de provinciale afdeling (afdelingen), na instemming van het partijbestuur, tezamen met één of meer andere politieke groeperingen binnen haar (hun) werkgebied met een kandidatenlijst aan de verkiezingen van de leden van het algemeen bestuur van het waterschap deelnemen.

Artikel 90.

De kandidaatstellingsprocedure wordt geregeld in het Reglement voor de voorbereiding van de kandidaatsstelling voor de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur van het waterschap.

Artikel 91.

Artikel 77 is ten aanzien van de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het algemeen bestuur van het waterschap van overeenkomstige toepassing.

Artikel 92.

De leden van het algemeen bestuur van het waterschap worden geacht met behoud van ieders persoonlijke verantwoordelijkheid, bij het verrichten van hun taak rekening te houden met uitspraken en verklaringen van de bevoegde partijorganen, alsmede van de desbetreffende provinciale afdeling (afdelingen).

Artikel 93.

De leden van het algemeen bestuur van het waterschap hebben de verplichting regelmatig contact te onderhouden met de verschillende geledingen van de partij binnen hun gebied. Daartoe behoort onder meer het geven van voorlichting aan, het verslag doen en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid aan de provinciale afdeling (afdelingen) en de gemeentelijke afdelingen binnen het gebied.

D. GEMEENTERAAD

Artikel 94.

Het bestuur van de gemeentelijke afdeling heeft de leiding bij de voorbereiding van en de te voeren activiteiten voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad in haar gebied.

Artikel 95.

Iedere gemeentelijke afdeling is behoudens bijzondere omstandigheden, zulks ter beoordeling van het partijbestuur en nadat het bestuur van de betrokken provinciale afdeling is gehoord verplicht aan de gemeenteraadsverkiezingen binnen haar werkgebied deel te nemen met een CDAkandidatenlijst.

Artikel 96.

In afwijking van het bepaalde in het vorige artikel, kan de gemeentelijke afdeling, na instemming van het partijbestuur en nadat het bestuur van de betrokken provinciale afdeling is gehoord, tezamen met één of meer andere politieke groeperingen binnen haar werkgebied met een kandidatenlijst aan de verkiezingen voor leden van de gemeenteraad deelnemen.

Artikel 97.

De kandidaatstellingsprocedure wordt geregeld in het Reglement voor de voorbereiding van de kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad.

Artikel 98.

De artikelen 77, 85 en 86 zijn ten aanzien van de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van de gemeenteraad van overeenkomstige toepassing.

Artikel 99.

De artikelen 95 tot en met 98 zijn van overeenkomstige toepassing op de voorbereiding van en de te voeren activiteiten voor de verkiezing van de leden van de deelgemeenteraad, met dien verstande dat daarvoor het bestuur van de desbetreffende wijkafdeling verantwoordelijk is, voor zover dit in een reglement van de gemeentelijke afdeling of een convenant met de wijkafdelingen expliciet is bepaald. Het kandidaatstellingsreglement voor de gemeenteraad is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 5: ALGEMENE BEPALINGEN

A. STEMRECHT EN STEMMING

Artikel 100.

In de vergaderingen van de afdelingen, organen, (bijzondere) organen en bijzondere organisaties wordt het stemrecht uitgeoefend door de leden die daartoe krachtens de bepalingen van deze statuten, het huishoudelijk reglement en de desbetreffende statuten of reglementen bevoegd zijn.

Artikel 101.

Het stemrecht kan slechts worden uitgeoefend wanneer aan de financiële verplichtingen jegens de partij is voldaan. Aan deze verplichtingen kan nog bij aanvang van de desbetreffende vergadering bij de penningmeester worden voldaan.

Artikel 102.

Elk lid kan niet meer dan één stem uitbrengen. Stemming bij volmacht is niet toegestaan.

Artikel 103.

Besluiten van het partijbestuur, het dagelijks bestuur, de besturen van de afdelingen, bijzondere organen en bijzondere organisaties, alsmede de algemene vergaderingen van afdelingen en bijzondere organisaties, worden tenzij anders is bepaald in statuten en/of reglementen, genomen met gewone meerderheid. Onder gewone meerderheid wordt verstaan de helft plus één van de uitgebrachte stemmen. De blanco en ongeldige stemmen tellen niet mee bij de vaststelling van het aantal uitgebrachte stemmen.

Artikel 104.

1. Ongeacht het aantal aanwezigen kunnen de in het vorige artikel bedoelde besturen en algemene vergaderingen altijd beraadslagen, hun agenda vaststellen en de notulen goedkeuren.
2. Elke stemming is geldig, ongeacht het aantal stemmen, tenzij de voorzitter op een tevoren door ten minste vijftieng procent van het aantal aanwezige stemgerechtigde leden ingediend verzoek bij de stemming vaststelt dat niet vijftig procent van het aantal stemgerechtigde leden aanwezig is, of in het geval dat het partijcongres vaststelt dat niet meer dan vijfenzeventig stemgerechtigde leden aanwezig zijn. Bij het niet halen van het quorum wordt de stemming op de agenda van de volgende vergadering geplaatst.
3. De leden die hebben verzocht om vaststelling van het quorum, worden bij het tellen van de aanwezigen als bedoeld in het tweede lid meegerekend, ook als zij niet in de vergaderzaal aanwezig zijn.
4. Wanneer minder dan vijf procent van het aantal leden aanwezig is, of in het geval dat in het partijcongres minder dan vijfenzeventig stemgerechtigde leden aanwezig zijn, kan de voorzitter vaststellen dat het quorum niet is bereikt.
5. Indien vastgesteld is dat het vereiste quorum ontbreekt, wordt een nieuwe vergadering belegd, waarin hetzelfde voorstel opnieuw aan de orde is. Inzake de oproep voor een nieuwe vergadering, dient een termijn van ten minste veertien dagen in acht genomen te worden.
6. Indien het onderwerp waaromtrent besloten moet worden, zodanig spoedeisend is dat de in het derde lid genoemde oproepingstermijn niet in acht kan worden

genomen, is het betreffende bestuur bevoegd de termijn zoveel te bekorten als noodzakelijk is.

7. Indien het spoedeisende karakter wordt betwist door ten minste vier stemgerechtigde leden van het gremium dat het betreft, staat beroep open bij de Commissie van Beroep. Dit beroep dient direct te worden ingediend en heeft een schorsende werking. De Commissie van Beroep doet zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen zeven dagen na indiening, uitspraak.
8. Ongeacht het aantal aanwezige stemgerechtigde leden worden in de nieuwe vergadering geldige besluiten genomen bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen, tenzij anders is bepaald.

Artikel 105.

1. Over personen wordt schriftelijk gestemd. Is er sprake van een enkelvoudige kandidaatstelling, dan wordt voorgesteld die persoon bij acclamatie te benoemen. Desgewenst wordt toch schriftelijk gestemd, indien dit door een of meer leden van een verband, orgaan, bijzonder orgaan of bijzondere organisatie wordt verlangd.
2. Bij stemmingen over personen zijn de eerste twee stemmingen vormvrij. Is een derde stemming noodzakelijk, omdat niemand de meerderheid van de uitgebrachte stemmen heeft gekregen, dan kan bij de derde stemming slechts gekozen worden tussen de twee personen die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben gekregen.
3. Is niet duidelijk welke twee personen bij de tweede stemming de meest stemmen hebben gekregen, dan vindt eerst een tussenstemming plaats. Staken bij deze tussenstemming, of bij de derde stemming, de stemmen, dan beslist het lot.
4. Over zaken wordt mondeling gestemd, tenzij door de meerderheid van de stemhebbende leden van de vergadering een schriftelijke stemming wordt verlangd. Bij staken van stemmen bij besluiten over zaken wordt het desbetreffende voorstel geacht te zijn verworpen.

Artikel 106.

1. Het partijbestuur kan, in afwijking van artikel 105, besluiten om voor bepaalde vergaderingen of voor bepaalde stemmingen toe te staan dat het stemrecht wordt uitgeoefend door middel van elektronische communicatiemiddelen.
2. Het partijbestuur neemt een besluit als bedoeld in het eerste lid uitsluitend als gewaarborgd is dat de stemgerechtigde leden via het elektronisch communicatiemiddel kunnen worden geïdentificeerd, rechtstreeks kunnen kennismaken van de verhandelingen ter vergadering en het stemrecht kunnen uitoefenen.

B. ZITTINGSPERIODE

Artikel 107.

De stemhebbende leden van besturen van afdelingen, organen, bijzondere organen en bijzondere organisaties worden gekozen, respectievelijk benoemd voor een periode van vier jaar. Men is tweemaal herkiesbaar. Men is na een periode van één jaar weer verkiesbaar, mits in die periode in geen enkele hoedanigheid aan het bestuur is deelgenomen.

Artikel 108.

1. De in het voorgaande artikel bedoelde besturen stellen een rooster van periodiek aftreden op, zodanig dat niet meer dan de helft van de bestuursfuncties tegelijk vacant komen.
2. Indien en zodra een nieuw bestuurslid wordt gekozen of benoemd, gaat er een nieuwe zittingstermijn lopen.

Artikel 109.

Een bestuurslid kan, ook al is hij voor een bepaalde tijd benoemd, te allen tijde door de benoemende instantie worden ontslagen of geschorst. Het partijbestuur en/of het bestuur van de desbetreffende provinciale afdeling is bevoegd een individueel bestuurslid in de uitoefening van zijn functies te beperken.

C. VOORDRACHTEN

Artikel 110.

Indien een bestuur een voordracht doet zoals bedoeld in de statuten of reglementen van de partij, motiveert het voordragende bestuur zijn keuze voor het doen van een enkelvoudige of meervoudige voordracht.

D. ONVERENIGBAARHEDEN EN CUMULATIE VAN FUNCTIES

Artikel 111.

1. Uitgesloten is de cumulatie van politieke functies, partijfuncties en/of maatschappelijke functies die het aanzien van het politieke ambt of van de partij schaadt, doordat de cumulatie tot een belangenvermenging leidt die de integriteit van de politieke besluitvorming aantast of tot een zodanige belasting van de betrokken persoon leidt, dat in redelijkheid geen behoorlijke vervulling van de politieke functie en/of partijfunctie is te verwachten.
2. Onder politieke functies als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:
 - a. het lidmaatschap van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, het Europees Parlement, Provinciale Staten, gemeenteraad, eilandsraad en het algemeen bestuur van een waterschap;

- b. het ambt van minister, staatsecretaris, commissaris van de Koning, gedeputeerde, burgemeester, wethouder, gezaghebber, eilandgedeputeerde en het lidmaatschap van het dagelijks bestuur van een waterschap;
- c. het lidmaatschap van het dagelijks bestuur van de partij.

Artikel 112.

1. Iedere kandidaat voor het lidmaatschap van Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, Europees Parlement, Provinciale Staten, gemeenteraad en algemeen bestuur van een waterschap onderwerpt de (neven)functies die hij uitoefent of overweegt te aanvaarden aan toetsing aan artikel 111 statuten.
2. De Toetsingcommissie als bedoeld in artikel 47 toetst de (voorgenomen) (neven)functies van kandidaten voor het lidmaatschap van Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en Europees Parlement. Zij adviseert ter zake het partijbestuur, dat over de cumulatie beslist.
3. Het kandidaat stellend bestuur toetst de (voorgenomen)neven)functies van kandidaten voor het lidmaatschap van Provinciale Staten, gemeenteraad en het algemeen bestuur van een waterschap, en beslist over de cumulatie. Het kan desgewenst een commissie instellen die ter zake advies uitbrengt.
4. Het huishoudelijk reglement kan bepalen welke andere categorieën voorgenomen cumulaties aan toetsing moeten worden onderwerpen.

HOOFDSTUK VI: STATUTEN EN REGLEMENTEN

Artikel 113.

Het partijcongres stelt een huishoudelijk reglement vast, waarin deze statuten nader worden uitgewerkt. De inhoud van dat reglement mag niet in strijd zijn met de bepalingen van deze statuten.

Artikel 114.

Voor wijziging van het huishoudelijk reglement is een gewone meerderheid vereist.

B. ANDERE REGLEMENTEN

Artikel 115.

1. Het partijcongres stelt de reglementen van bijzondere organen vast, die niet in strijd mogen zijn met deze statuten en/of het huishoudelijk reglement.
2. Het partijcongres stelt de statuten vast van instanties die ten behoeve van het beheer van geldmiddelen en eventuele eigendommen van de partij in het leven worden geroepen. Deze mogen niet in strijd zijn met de bepalingen van deze statuten en/of het huishoudelijk reglement.

Artikel 116.

1. Voor wijziging van de in artikel 115 bedoelde reglementen is een gewone meerderheid vereist.
2. Voor wijziging van de in artikel 115 bedoelde statuten is een tweederde meerderheid vereist. Voor aanvaarding van een amendement op een voorstel tot wijziging van de in artikel 115 bedoelde reglementen en statuten is een gewone meerderheid vereist.

STATUTEN EN REGLEMENTEN VAN BIJZONDERE ORGANISATIES

Artikel 117.

Statuten en reglementen van bijzondere organisaties, alsmede wijziging daarvan, zijn onderworpen aan de goedkeuring door het partijcongres. De statuten en reglementen mogen niet in strijd zijn met de bepalingen van deze statuten en/of het huishoudelijk reglement.

Artikel 118.

Het partijcongres stelt de reglementen vast als bedoeld in de artikelen 76, 83 en 97, hierna te noemen de kandidaatstellingsreglementen, waarin de bepalingen van deze statuten en het huishoudelijk reglement nader worden uitgewerkt. De reglementen mogen niet in strijd zijn met de bepalingen van deze statuten en/of het huishoudelijk reglement.

Artikel 119.

Voor wijziging van de kandidaatstellingsreglementen is een gewone meerderheid vereist.

Artikel 120.

Het partijbestuur kan één of meer reglementen vaststellen waarin onderwerpen worden geregeld waarin door deze statuten, het huishoudelijk reglement en de overige reglementen niet of niet volledig wordt voorzien. Deze reglementen mogen niet in strijd zijn met deze statuten, het huishoudelijk reglement en/of de overige reglementen.

C. ONTBINDING EN VEREFFENING

Artikel 121.

Ontbinding van de partij geschiedt uitsluitend door een besluit van het partijcongres. Voor een besluit tot ontbinding van de partij is een tweederde meerderheid vereist. De stemming over dit besluit dient schriftelijk te geschieden.

Artikel 122.

In geval van ontbinding wijst het partijbestuur de bestemming aan van de bezittingen van de partij, met dien verstande dat zij zo enigszins mogelijk zullen worden aangewend ten bate van het doel waarvoor zij zijn verkregen.

Artikel 123.

Ontbinding van afdelingen geschiedt, onverminderd het bepaalde in artikel 23, door een besluit van de betreffende algemene vergadering dan wel door een besluit van het partijbestuur. De stemming over dit besluit dient schriftelijk te geschieden. Indien ontbinding plaatsvindt door besluit van de desbetreffende algemene vergadering is tevens vereist dat het dagelijks bestuur van de partij toestemming verleent tot ontbinding van de desbetreffende afdeling.

Artikel 124.

De ontbinding van bijzondere organisaties geschiedt door besluit van de desbetreffende algemene vergadering. De stemming over dit besluit dient schriftelijk te geschieden. Tevens is vereist dat het dagelijks bestuur van de partij toestemming verleent tot ontbinding van de desbetreffende bijzondere organisatie.

Artikel 125.

In geval van ontbinding van een afdeling of bijzondere organisatie wijst de desbetreffende algemene vergadering dan wel het partijbestuur, de bestemming van de bezittingen van de afdeling of de bijzondere organisatie aan, met dien verstande dat zij zo enigszins mogelijk worden aangewend ten bate van het doel waarvoor zij zijn verkregen.

Artikel 126.

Voor besluiten tot het aangaan van een federatie dan wel tot fusie is artikel 129 van overeenkomstige toepassing. Voor het nemen van een dergelijke besluit is een tweederde meerderheid vereist.

D. WIJZIGING EN AANVULLING VAN DEZE STATUTEN

Artikel 127.

Wijziging van deze statuten is slechts mogelijk indien het partijcongres daartoe besluit.

Artikel 128.

Voor wijziging van de statuten is een tweederde meerderheid vereist; voor aanvaarding van een amendement op een voorstel tot wijziging is een gewone meerderheid vereist.

Artikel 129.

Een statutenwijziging komt niet tot stand dan nadat hiervan een notariële akte is opgemaakt. Tot het doen verlijden van de akte is ieder lid van het dagelijks bestuur of een ander door het partijcongres daartoe gemachtigd persoon bevoegd, onder overlegging van een uittreksel uit de notulen van de vergadering.

Artikel 130.

Het huishoudelijk reglement omschrijft het recht van initiatief tot wijziging van de statuten, respectievelijk van het huishoudelijk reglement, de statuten en/of reglementen van bijzondere organen en de overige reglementen. Ook wordt in het huishoudelijk reglement bepaald aan welke voorwaarden wijzigingsvoorstellen dienen te voldoen.

Artikel 131.

In alle gevallen waarin deze statuten, het huishoudelijk reglement en/of andere reglementen niet voorzien, beslist het partijbestuur, voorzover het de organen en bijzondere organen betreft; respectievelijk het bestuur van het desbetreffende afdeling en het bestuur van de desbetreffende bijzondere organisatie.

HUISHOUELIJK REGLEMENT

HOOFDSTUK I:

HUISHOUELIJK REGLEMENT

1. VAN HET LIDMAATSCHAP

A. AANMELDING EN INSCHRIJVING

Artikel 1

1. De aanmelding voor het lidmaatschap moet plaatsvinden bij het CDA-bureau. Zodra het bestuur van een gemeentelijke afdeling een aanmelding voor het lidmaatschap ontvangt, stuurt het deze binnen veertien dagen door aan het CDA-bureau.
2. Zodra de aanmelding door het CDA-bureau wordt ontvangen, vindt de inschrijving plaats.
3. Binnen veertien dagen na de inschrijving ontvangt het nieuwe lid daarvan bericht.
4. Het CDA-bureau geeft van elke inschrijving van een lid kennis aan de desbetreffende gemeentelijke afdeling.
5. Een adreswijziging wordt direct doorgegeven aan het CDA-bureau.
6. Ten minst eenmaal per jaar stuurt het CDA-bureau aan de secretarissen van de gemeentelijke afdelingen en de provinciale afdelingen een volledig overzicht van de leden die onder die afdeling vallen.
7. Het CDA-bureau streeft ernaar ten minste eenmaal per maand aan de secretariaten van de gemeentelijke afdelingen en de provinciale afdelingen te laten weten welke wijzigingen in de ledenlijst zijn aangebracht.

B VORMEN VAN LIDMAATSCHAP

Artikel 2

1. De partij kent verschillende vormen van lidmaatschap, te weten:
 - a. lidmaatschap: een lidmaatschap aangegaan voor onbepaalde tijd door één persoon, aan dit lidmaatschap zijn alle rechten en verplichtingen verbonden zoals omschreven in de statuten, het huishoudelijk reglement, de overige reglementen en andere wettige besluiten van het partijcongres en het partijbestuur.
 - b. meerpersonenlidmaatschap: een lidmaatschap aangegaan voor onbepaalde tijd door meerdere personen behorende tot een gezamenlijk huishouden. Aan dit lidmaatschap zijn dezelfde rechten en verplichtingen verbonden als het onder sub a bedoelde lidmaatschap, met dien verstande dat sprake is van een afwijkende contributieregeling die jaarlijks door het partijcongres wordt vastgesteld. De regeling houdt in de kern in dat één van de desbetreffende personen aangeslagen wordt voor dezelfde contributie als een lid zoals bedoeld onder sub a en de overige leden worden aangeslagen voor een lager, door het partijcongres vast te stellen bedrag.
 - c. proeflidmaatschap: een lidmaatschap aangegaan door één persoon voor beperkte duur. Aan dit lidmaatschap zijn dezelfde rechten en verplichtingen verbonden als aan het in sub a bedoelde lidmaatschap, met dien verstande dat

een proeflidmaatschap een maximale looptijd heeft van één jaar. Na het verstrijken van dat jaar wordt het lidmaatschap automatisch beëindigd. Het proeflid verplicht zich tot betaling van een afwijkende contributie die jaarlijks door het partijcongres wordt vastgesteld. De overige bepalingen die betrekking hebben op leden zoals bedoeld in sub a, zijn van overeenkomstige toepassing op proefleden.

- d. een andere vorm van betrokkenheid bij de partij is mogelijk indien en nadat het partijcongres daartoe heeft besloten. Het partijcongres bepaalt in dat geval welke rechten en verplichtingen zijn verbonden aan de betreffende vorm van betrokkenheid.
- e. het lidmaatschap van de partij is persoonlijk en niet overdraagbaar.

C. TOELATING

Artikel 3

1. Een lid wordt geacht tot de partij te zijn toegelaten, tenzij ingevolge lid 3 de toelating is geweigerd.
2. Nadat het CDA-bureau de aanmelding tot het lidmaatschap heeft bevestigd geldt voor de ingeschrevene een voorlopige toelating tot het lidmaatschap een termijn van acht weken.
3. Binnen de in het vorige lid genoemde termijn kan het partijbestuur, besluiten de toelating te weigeren.
4. Besluit het partijbestuur de toelating tot het lidmaatschap te weigeren, dan informeert het de ingeschrevene per aangetekende brief. In die brief vermeldt het partijbestuur de redenen van weigering en informeert het over de mogelijkheid – binnen vier weken na dagtekening van de aangetekende brief – tegen dit besluit beroep in te stellen bij de Commissie van Beroep.
5. Door een besluit tot weigering van de toelating worden alle rechten en verplichtingen die aan het lidmaatschap zijn verbonden opgeschort, behoudens de bevoegdheid tot beroep.

De opschorting duurt voort tot het besluit onherroepelijk is geworden dan wel is vernietigd.

Een besluit tot weigering van de toelating wordt onherroepelijk door het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld dan wel door een besluit van de Commissie van Beroep waarbij het beroep is afgewezen.

D. LEDEN BUITENLAND

Artikel 4

Een in het buitenland woonachtig lid is bevoegd voorstellen, waaronder begrepen amendementen, ter behandeling door het partijcongres in te dienen bij de provinciale of gemeentelijke afdeling waaronder hij conform de statuten ressorteert en deze in de vergadering van deze afdeling te verdedigen.

E. DONATEURS

Artikel 5

De partij kent donateurs. Donateurs zijn natuurlijke personen die hun betrokkenheid met de partij tot uitdrukking brengen door middel van een financiële bijdrage, die statutair beschouwd wordt als een schenking. Zij worden geregistreerd als donateurs en hebben geen lidmaatschapsrechten en verplichtingen.

F. OPZEGGING

Artikel 6A

1. Een lid kan zijn lidmaatschap op elk moment opzeggen. Vanaf het moment van opzegging is geen contributie meer verschuldigd. Opzegging vindt plaats bij het CDA-bureau.
2. In geval van opzegging van het lidmaatschap door een lid wordt hiervan door het CDA-bureau een bevestiging gegeven aan het uitgeschreven lid.
3. Het dagelijks bestuur is bevoegd een opzegging die niet voldoet aan het bepaalde in het eerste lid van dit artikel, te aanvaarden.

Artikel 6B

1. Ingeval van opzegging van het lidmaatschap namens de partij stelt het partijbestuur het lid per aangetekende brief in kennis van de opzegging, onder vermelding van de gronden waarop de opzegging berust en de bevoegdheid van de ingeschrevene tegen dit besluit binnen vier weken na dagtekening van de brief beroep in te stellen bij de Commissie van Beroep.
2. Door een besluit tot opzegging van het lidmaatschap namens de partij worden alle rechten en verplichtingen die aan het lidmaatschap verbonden zijn opgeschort, behoudens de bevoegdheid tot beroep. De opschorting duurt voort tot het besluit tot opzegging onherroepelijk is geworden dan wel is vernietigd.
3. Een besluit van de partij om het lidmaatschap op te zeggen wordt onherroepelijk door het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld, dan wel door een besluit van de Commissie van Beroep waarbij het beroep is afgewezen.
4. Ingeval van een onherroepelijk geworden opzegging door de partij is geen contributie meer verschuldigd over het lopende jaar en gaat het CDA-bureau zo spoedig mogelijk over tot terugbetaling van het eventuele restant.

G. ROYEMENT

Artikel 7

1. De Integriteits- en Royementscommissie besluit binnen acht weken na ontvangst van de voordracht tot royement van een lid of ze de voordracht in behandeling neemt of ontzetting direct afwijst. De commissie kan de termijn als bedoeld in de eerste volzin eenmaal met acht weken verlengen.
2. Door een besluit van de Integriteits- en Royementscommissie tot inbehandelingneming van de voordracht worden alle rechten die aan het lidmaatschap verbonden zijn, opgeschort, behoudens de bevoegdheid om gehoord

te worden en de bevoegdheid tot beroep. De opschorting duurt voort tot het moment waarop door het partijbestuur is beslist op de voordracht.

3. Tegen opschorting van rechten staat in het geval van voordracht tot roeyement door het dagelijks bestuur beroep open bij het partijbestuur. In de overige gevallen bij het dagelijks bestuur. Het desbetreffende bestuur beslist binnen vier weken, met de mogelijkheid van verlenging met vier weken. Het besluit op een beroep wordt direct ter kennis gebracht van het betrokken lid, de Integriteits- en Roeyementscommissie en de besturen van de betrokken afdelingen.
4. Opschorting van de aan het lidmaatschap van de partij verbonden rechten houdt tevens in opschorting van de rechten die zijn verbonden aan het lidmaatschap van de in de statuten bedoelde bijzondere organisaties.

2. VAN DE AFDELINGEN

A. OPRICHTING EN ERKENNING

Artikel 8

1. Ten minste tien leden kunnen een gemeentelijke of provinciale afdeling oprichten zoals bedoeld in hoofdstuk III B van de statuten, met dien verstande dat wanneer zich een afdeling heeft gevormd, hiervan door het voorlopige bestuur van die afdeling schriftelijk mededeling wordt gedaan aan het partijbestuur, onder opgave van de namen en adressen van de leden van het voorlopige bestuur van de nieuwe afdeling.
2. Ook het partijbestuur, na overleg met de betrokken provinciale afdeling, dan wel een provinciale afdeling, indien het tenminste niet de vorming van de provinciale afdeling zelf betreft, kan het initiatief nemen tot vorming van een afdeling. In dit geval wijst het partijbestuur respectievelijk de provinciale afdeling in overleg met het dagelijks bestuur de leden van een voorlopig bestuur aan.
3. Ten behoeve van de vorming van een afdeling zendt het CDA-bureau een adressenbestand van de leden die onder de afdeling in oprichting zullen ressorteren aan het voorlopige bestuur van die afdeling. Voorts ontvangt het voorlopige bestuur een exemplaar van het standaardreglement voor de desbetreffende afdeling.
4. Binnen twaalf weken na de in lid 3 bedoelde verzending dient het voorlopige bestuur van een afdeling in oprichting schriftelijk een verzoek tot erkenning in bij het dagelijks bestuur. Daartoe is de machtiging vereist van de voorlopige algemene vergadering, die wordt gevormd door de bij de vergadering aanwezige leden die onder de afdeling in oprichting zullen ressorteren.
5. Als reglement voor een afdeling in oprichting geldt het door het partijbestuur vastgestelde en in lid 3 bedoelde standaardreglement.
6. Het dagelijks bestuur beslist of een afdeling wordt erkend.
7. Terstond na het besluit van het dagelijks bestuur een afdeling te erkennen, wordt hiervan schriftelijk mededeling gedaan aan het voorlopige bestuur van de desbetreffende afdeling onder toezending van een namens het dagelijks bestuur getekend exemplaar van het reglement van de desbetreffende afdeling.
8. Wanneer het dagelijks bestuur van oordeel is dat er redenen aanwezig zijn een afdeling in oprichting (nog) niet te erkennen, treedt het in overleg met het voorlopige

bestuur van de betreffende afdeling in oprichting. Het dagelijks bestuur geeft daarbij aan welke mogelijkheden er zijn om tot erkenning te kunnen overgaan. De voorlopige algemene vergadering van een afdeling in oprichting beslist of met de voorstellen van het dagelijks bestuur wordt ingestemd. Indien het dagelijks bestuur niet tot erkenning overgaat, heeft de afdeling het recht van beroep bij het partijbestuur binnen vier weken na dagtekening van de kennisgeving.

9. Binnen twaalf weken na verzending van het besluit van het dagelijks bestuur tot erkenning van een afdeling, belegt het voorlopige bestuur van de afdeling een algemene vergadering ter verkiezing van een bestuur, alsmede voor het treffen van eventueel noodzakelijke maatregelen. De samenstelling van het definitieve bestuur dient terstond schriftelijk ter kennis te worden gebracht aan het CDA-bureau.

B. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 9

1. Aan een erkende afdeling worden rechten toegekend, die zijn opgenomen in en voortvloeien uit de bepalingen van de statuten en alle daarbij behorende reglementen. De uitoefening van de rechten wordt opgeschort wanneer een afdeling niet voldoet aan een of meer van de verplichtingen die krachtens de bepalingen van de statuten en/of enig reglement van de partij aan haar zijn opgedragen. Het dagelijks bestuur geeft richtlijnen inzake het eventueel opschorten van de uitoefening van rechten.
2. Het hoogste orgaan van de afdeling is de algemene vergadering.
3. Aan de algemene vergadering van een afdeling komen binnen haar werkgebied alle bevoegdheden toe die niet door de wet, de statuten en/of reglementen van de partij aan anderen binnen het partijverband zijn toegekend.
4. Jaarlijks roept het bestuur van een afdeling de algemene vergadering ten minste tweemaal in vergadering bijeen, onder andere ter behandeling en vaststelling van het jaarverslag, de jaarrekening en de begroting, alsmede ten behoeve van de periodieke bestuursverkiezing van de afdeling en de bespreking van het politieke beleid in algemene zin.
5. Jaarrekeningen worden uiterlijk in de in de eerste helft van het volgende jaar te houden algemene vergadering behandeld en vastgesteld, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering. Begrotingen worden uiterlijk in de tweede helft van het voorafgaande jaar behandeld en vastgesteld.
6. Van het vastgestelde jaarverslag stuurt het bestuur van de afdeling een exemplaar aan het CDAbureau en, indien het een gemeentelijke afdeling betreft, aan het bestuur van de provinciale afdeling waaronder zij ressorteert.

FINANCIËN

Artikel 10

1. Een afdeling dient binnen een door het partijbestuur vast te stellen termijn te voldoen aan de financiële verplichtingen die zij tegenover (bijzondere) organen en/of bijzondere organisaties en/of andere afdelingen heeft op grond van de contributieregelingen heeft. Wordt binnen de gestelde termijn niet aan deze

verplichtingen voldaan, dan worden daarmee automatisch de rechten als bedoeld in artikel 9 lid 1 opgeschort.

2. Het partijbestuur is gerechtigd te beschikken over eventuele tegoeden van afdelingen zolang een afdeling niet volledig aan de financiële verplichtingen als bedoeld in lid 1 heeft voldaan.
3. Van de jaarlijkse contributieopbrengst van de leden wordt een deel bestemd voor de partij, terwijl het overige verdeeld wordt over de afdelingen, waaronder de betreffende leden ressorteren. De verdeelsleutel wordt jaarlijks bepaald door het partijcongres, terwijl de algemene vergadering van elke provinciale afdeling bepaalt op welke wijze het bedrag, bestemd voor de afdelingen wordt verdeeld over die afdelingen.
4. Indien een afdeling heeft voldaan aan haar financiële verplichtingen als bedoeld in de statuten en lid 2 niet van toepassing is, kan zij beschikken over haar toekomstige tegoeden. De directeur van het CDA-bureau draagt, na verzoek daartoe, zorg voor verstrekking van het gevraagde tegoed.
5. Regelmatig, maar ten minste tweemaal per jaar zendt de directeur van het CDA-bureau, onder verantwoordelijkheid van de penningmeester, een financieel overzicht dat onder andere de gemiddelde contributieopbrengst binnen een bepaalde afdeling vermeldt, aan de penningmeesters van de betrokken afdelingen.

ONTBINDING

Artikel 11

1. Een afdeling waaronder op één november van het voorafgaande jaar minder dan tien leden ressorteerden, is automatisch ontbonden. Het CDA-bureau treft onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur de noodzakelijke regelingen hieromtrent.
2. De algemene vergadering van een afdeling is bevoegd, overeenkomstig bij statuten en/of reglement vastgestelde regels, de afdeling voor ontbinding voor te dragen aan het dagelijks bestuur, indien van toepassing in overleg met de betrokken provinciale afdeling.
3. Van een besluit tot ontbinding van een afdeling wordt het bestuur van de betrokken afdeling zo spoedig mogelijk bij aangetekend schrijven in kennis gesteld, onder vermelding van de bevoegdheid van het bestuur binnen vier weken na verzending van de kennisgeving tegen het ontbindingsbesluit beroep in te stellen bij de Commissie van Beroep.
4. Door een besluit tot ontbinding wordt de betrokken afdeling geschorst in de uitoefening van al haar rechten, behoudens de bevoegdheid tot beroep. De schorsing is beëindigd na het onherroepelijk worden van het besluit tot ontbinding dan wel het vernietigen van het besluit.
5. Een besluit tot ontbinding wordt onherroepelijk door het verstrijken van de beroepstermijn zonder dat beroep is ingesteld dan wel door een besluit van de Commissie van Beroep waarbij het beroep is afgewezen.

CONTACTEN BUITEN WERKGEBIEDVERBAND

Artikel 12

1. Wanneer artikel 25 van de statuten van toepassing is, treedt één van de in de gemeente zonder afdeling woonachtige leden op als contactpersoon.
2. Zowel het partijbestuur als de besturen van de desbetreffende provinciale en gemeentelijke afdeling zijn verplicht met de in lid 1 bedoelde persoon in voorkomende gevallen het contact te onderhouden.

ORGANEN VAN AFDELINGEN

Artikel 13

De organen van een afdeling zijn het bestuur, waaronder het dagelijks bestuur en de algemene vergadering.

C. GEMEENTELIJKE AFDELING

BESTUUR

Artikel 14

1. Het bestuur van de gemeentelijke afdeling wordt door de leden uit hun midden ter vergadering gekozen en bestaat uit een oneven aantal van ten minste vijf leden.
2. De voorzitter wordt door de algemene vergadering in functie gekozen.
3. Indien in een gemeente een erkende (werk)groep bestaat van het Vrouwenberaad en/of van de jongerenorganisatie, dient in het bestuur ten minste één vertegenwoordiger van elke organisatie zitting te hebben.
4. Het reglement van een gemeentelijke afdeling kan bepalen dat er een dagelijks bestuur is, met dien verstande dat het dagelijks bestuur minder dan de helft van het aantal bestuursleden van de afdeling moet tellen, terwijl in ieder geval de voorzitter, de secretaris en de penningmeester daarvan deel uitmaken.
5. Eén van de leden van het bestuur wordt in het bijzonder belast met de taken van de gemeentelijke afdeling op het gebied van public relations en communicatie en voorlichting.
6. Eén van de leden van het bestuur wordt in het bijzonder belast met de taken van de gemeentelijke afdeling op het gebied van vorming en scholing.
7. Het bestuur doet opgave van zijn samenstelling aan het CDAbureau en aan de secretaris van de provinciale afdeling waaronder het ressorteert. Van wijzigingen in de samenstelling dient binnen vier weken na het besluit daartoe aan bedoelde secretariaten kennis gegeven te worden.
8. Het bestuur brengt ieder jaar een schriftelijk verslag uit over de toestand van de afdeling en de werkzaamheden in het afgelopen verenigingsjaar. Dit verslag omvat ook het verslag van de vormings en scholingswerkzaamheden, waaronder met name de activiteiten ten behoeve van de vrouwelijke leden en de jongeren alsmede de activiteiten met betrekking tot het raadsfractiewerk.
9. Het bestuur ziet toe, dat van alle inkomsten en uitgaven van de afdeling nauwkeurig aantekening wordt gehouden. Jaarlijks brengt het financieel verslag uit aan de algemene vergadering van de gemeentelijke afdeling.

10. Het bestuur zendt jaarlijks een afschrift van het financieel verslag aan de provinciale afdeling waaronder het ressorteert.
11. Het bestuur draagt zorg voor het inzichtelijk houden van de plaatselijke ledenadministratie, op grond van de door het CDAbureau verschaftte gegevens.

ALGEMENE VERGADERING

Artikel 15

1. De algemene vergadering wordt gevormd door de ter vergadering aanwezige leden.
2. De oproep tot bijwoning van de algemene vergadering wordt ten minste acht dagen tevoren verzonden aan alle leden. De oproep vermeldt tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen agenda.
3. Het bestuur is verplicht tot het bijeenroepen van de algemene vergadering binnen een termijn van vier weken, nadat ten minste tien leden van de desbetreffende gemeentelijke afdeling daar schriftelijk om hebben verzocht, onder opgave van de onderwerpen, die de verzoekers aan de algemene vergadering wensen voor te leggen. ; i. Indien aan het verzoek niet binnen drie weken na ontvangst daarvan gevolg is gegeven door verzending van een oproep, als bedoeld in lid 2, hebben de verzoekers het recht van beroep bij het bestuur van de desbetreffende provinciale afdeling.
4. In geval beroep is ingesteld bij het bestuur van de provinciale afdeling, roept binnen drie weken na ontvangst van het beroep de algemene vergadering van de desbetreffende gemeentelijke afdeling bijeen op de wijze als in lid 2 bepaald. De directeur van het CDAbureau, onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur, stelt daartoe direct het betreffende adressenbestand ter beschikking. Een op deze wijze bijeengeroepen algemene vergadering vindt plaats onder leiding van het bestuur van de desbetreffende provinciale afdeling.
5. De algemene vergadering van een gemeentelijke afdeling komt voorts bijeen indien het partijbestuur daartoe besluit, na overleg met de betrokken provinciale afdeling. Het partijbestuur kan zelf voor de bijeenroeping zorgen zonder gebonden te zijn aan de in lid 2 genoemde termijn en kan zelf in de leiding van de vergadering voorzien.

TAKEN

Artikel 16

1. Tot de taak van de gemeentelijke afdeling behoort onder meer:
 - a. Het op basis van de grondslag van de partij bijdragen aan en bevorderen van de verwezenlijking van de doelstelling van de partij;
 - b. het bevorderen van de deelneming aan het werk van en de onderlinge samenwerking van de leden in de partij, onder meer door de bevordering van de participatie van vrouwen en jongeren;
 - c. de bespreking en toetsing van het (gevoerde) politieke beleid.
2. In het standaardreglement is omschreven welke activiteiten de gemeentelijke afdeling kan inzetten om aan haar taken te voldoen.

WIJK- OF DORPSAFDELING

Artikel 17

1. Een gemeentelijke afdeling kan binnen haar gebied een of meer wijk- of dorpsafdelingen oprichten en in stand houden.
2. De gemeentelijke afdeling regelt de taken en bevoegdheden van de wijk- of dorpsafdelingen binnen haar gebied, de wijze van samenstelling van hun besturen en de wijze van bekostiging van hun activiteiten in een reglement of convenant.
3. Over herindeling of opheffing van de wijk- of dorpsafdelingen beslist de algemene vergadering van de gemeentelijke afdeling op voorstel van haar bestuur, gehoord de desbetreffende wijk- of dorpsafdeling(en).

D. PROVINCIALE AFDELING

BESTUUR

Artikel 18

1. Het bestuur van de provinciale afdeling wordt door de leden uit hun midden ter vergadering gekozen en bestaat uit een oneven aantal van ten minste zeven leden.
2. De voorzitter wordt door de algemene vergadering in functie gekozen. De voorzitter van de provinciale afdeling kan niet tegelijk voorzitter zijn van een onder de provinciale afdeling ressorterende gemeentelijke afdeling.
3. Het bepaalde in artikel 14 lid 3 tot en met 14 lid 11 is ten aanzien van het bestuur van een provinciale afdeling van overeenkomstige toepassing.
4. Indien in een provincie een erkende afdeling of (werk)groep bestaat van het Vrouwenberaad en/of van de jongerenorganisatie dienen in het bestuur van de provinciale afdeling in elk geval zitting te hebben ten minste twee vertegenwoordigers van de in het werkgebied aanwezige, erkende (werk)groep van het Vrouwenberaad en tenminste twee vertegenwoordigers van de jongerenorganisatie.

ALGEMENE VERGADERING

Artikel 19

1. Het bepaalde in artikel 15 lid 2 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de oproep ook door middel van een partijorgaan.
2. Het bepaalde in artikel 15 lid 3 en artikel 15 lid 4 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat het verzoek moet worden gedaan door één procent van de leden van de provinciale afdeling dan wel door ten minste drie gemeentelijke afdelingen. Indien het verzoek niet tijdig wordt gehonoreerd, kan beroep worden ingesteld bij het partijbestuur. Na instelling van beroep vindt een bijeengeroepen algemene vergadering plaats onder leiding van het partijbestuur.
3. Op een algemene vergadering van de provinciale afdeling worden de op het partijcongres te behandelen zaken vooraf besproken.
4. De algemene vergadering van de provinciale afdeling is bevoegd te allen tijde voorstellen en amendementen ter behandeling door het partijcongres in te dienen bij het partijbestuur. Bovendien is de provinciale afdeling verplicht een voorstel of

amendement van een gemeentelijke afdeling, ingediend bij de provinciale afdeling binnen een door het partijbestuur gestelde termijn van een advies te voorzien.

TAKEN

Artikel 20

1. Met betrekking tot de taken van een provinciale afdeling is het bepaalde in artikel 16 van overeenkomstige toepassing.
2. De provinciale afdeling heeft verder onder meer tot taak:
 - a. het (mede) zorgen voor alle organisatorische belangen van de partij in het werkgebied;
 - b. de zorg voor de public relations en communicatie en het (mede) coördineren van de public relations en communicatie en activiteiten van de gemeentelijke afdelingen binnen het werkgebied;
 - c. het toezicht op de gemeentelijke afdelingen binnen het werkgebied;
 - d. de bespreking van het politieke beleid zowel in de provincie als in algemene zin en van de partij in het bijzonder, alsmede het geven van alle noodzakelijke en gewenste voorlichting daaromtrent;
 - e. het ondernemen van de noodzakelijke en gewenste activiteiten in verband met het politieke vormings en scholingswerk, het jongerenwerk en het vrouwenwerk.

3. VAN DE ORGANEN

A. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 21

Zowel stemhebbende als adviserende leden van de organen dienen lid te zijn van de partij.

B. PARTIJCONGRES

SAMENSTELLING

Artikel 22

De op het congres aanwezige leden van de partij vormen samen het partijcongres.

WERKWIJZE

Artikel 23

1. Het partijcongres komt ten minste twee maal per jaar in vergadering bijeen. Eén vergadering wordt in de eerste helft van het jaar gehouden, terwijl een andere vergadering in de tweede helft van het jaar wordt gehouden.
2. Voorts komt het partijcongres bijeen wanneer het partijbestuur daartoe besluit of wanneer ten minste één procent van de leden, ten minste tien gemeentelijke afdelingen, of ten minste drie provinciale afdelingen, met opgaaf van redenen, dit verzoeken. Verzoeken dienen schriftelijk te worden ingediend bij het partijbestuur, dat binnen acht weken na verzending aan het verzoek moet voldoen.
3. De plaats en het tijdstip van een vergadering van het partijcongres wordt door het dagelijks bestuur bepaald.

4. De vergaderingen van het partijcongres zijn openbaar, tenzij en voor zover het partijcongres zelf anders besluit. De beraadslaging en stemming ter zake geschieden besloten.
5. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de vergaderingen van het partijcongres. De uitvoering van de werkzaamheden wordt gedelegeerd aan het dagelijks bestuur, dat onder meer een reglement van orde vaststelt voor de vergadering van het partijcongres, dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de leden van het partijcongres.
6. Het dagelijks bestuur zorgt voor een tijdige oproep aan de leden tot deelname aan een vergadering van het partijcongres en voor publicatie van relevante gegevens. De oproep dient, bijzondere omstandigheden daargelaten, ten minste vier weken voor de vergaderdatum te worden gepubliceerd in de landelijke partijbladen. Bijzondere omstandigheden uitgezonderd, worden de te bespreken onderwerpen ten minste drie weken voor de vergadering bekendgemaakt aan de leden.
7. Gedurende een door het dagelijks bestuur te bepalen termijn van ten minste één week na verzending van de stukken heeft een provinciale afdeling dan wel een gemeentelijke afdeling dan wel vijftwintig individuele leden de bevoegdheid resoluties ter behandeling door het partijcongres in te dienen bij het partijbestuur. Het partijbestuur voorziet deze resoluties van een preadvies. Resoluties en preadviezen worden zo mogelijk ten minste één week voor de vergadering van het partijcongres aan de leden bekendgemaakt.
8. In de vergadering van het partijcongres zijn de leden door wie een voorstel of een amendement op een voorstel is ingediend, bevoegd, gehoord de discussie, dit voorstel te wijzigen dan wel in te trekken. Hetzelfde is van toepassing op het partijbestuur.
9. Het CDJA, het CDAV en de Commissie Buitenland zijn bevoegd voorstellen en resoluties ter behandeling door het partijcongres in te dienen bij het partijbestuur. Het ter zake bepaalde in lid 7 en 8 is van overeenkomstige toepassing, tenzij het dagelijks bestuur anders besluit.
10. In de vergadering in de eerste helft van het jaar behandelt het partijcongres de jaarverslagen en jaarrekeningen van de partij en van die bijzondere organisaties die financiële steun van de partij ontvangen. In het bijzonder wordt in deze vergadering het politieke beleid van de fracties in de Eerste Kamer en Tweede Kamer der Staten Generaal, alsmede van de CDAdelegatie in het Europees Parlement besproken. Ter behandeling van bepaalde onderwerpen kunnen sprekers worden uitgenodigd.
11. In de vergadering in de tweede helft van het jaar behandelt het partijcongres de begrotingen voor het komende boekjaar van de partij en van die bijzondere organisaties die financiële steun van de partij ontvangen. Ter behandeling van bepaalde onderwerpen kunnen sprekers worden uitgenodigd.
12. Het partijcongres verricht alle werkzaamheden, die krachtens de bepalingen van de statuten en/of reglementen aan dit orgaan zijn opgedragen.
13. Het partijcongres kan beraadslagen en besluiten in deelraden. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor een evenwichtige spreiding van de leden over de deelraden. Voorstellen die in een deelraad een tweederde meerderheid hebben behaald,

worden geacht door het partijcongres te zijn aangenomen, tenzij het dagelijks bestuur deze voor plenaire stemming voordraagt. Voorstellen die meer dan de helft, maar minder dan tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen behaalden, worden aangehouden voor plenaire stemming.

14. Over personen wordt overeenkomstig het bepaalde in artikel 109 van de statuten schriftelijk gestemd, tenzij sprake is van een enkelvoudige kandidaatstelling. In dat geval wordt voorgesteld betrokkenen bij acclamatie te benoemen. Indien een of meer leden van het partijcongres dit verlangen, wordt toch schriftelijk gestemd.
15. Het partijcongres kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen waarover de afdelingen en de leden voor de betrokken vergadering zijn geïnformeerd, behoudens:
 - a. ontwerp-uitspraken over politieke onderwerpen die na bedoelde informatie actueel zijn geworden;
 - b. onderwerpen die door het partijbestuur of het dagelijks bestuur worden voorgelegd; één en ander voor zover het partijcongres met eenvoudige meerderheid van stemmen tot behandeling besluit.

VERKIEZING ALGEMEEN

VERKIEZING VOORZITTER

Artikel 24

1. De periodieke verkiezing van de voorzitter vindt plaats volgens de navolgende procedure;
 - a. Ten minste acht weken voor de vergadering van het partijcongres waarop de uitslag van de schriftelijke verkiezing van de voorzitter wordt vastgesteld, als bedoeld in artikel 31 sub k van de statuten, stelt het partijbestuur een voordracht op voor de verkiezing van de voorzitter door de leden. Indien er sprake is van een meervoudige voordracht wordt deze schriftelijk ter kennis gebracht aan de provinciale en gemeentelijke afdelingen en aan de leden. Indien sprake is van een enkelvoudige voordracht wordt deze openbaar gemaakt aan de leden en naar de afdelingen gezonden.
 - b. Gedurende drie weken na verzending van de onder sub a bedoelde voordracht heeft elk lid en elke gemeentelijke of provinciale afdeling de bevoegdheid schriftelijk aan het partijbestuur te verzoeken de naam van een door hem of haar gewenste kandidaat toe te voegen. Aan dat verzoek wordt voldaan wanneer het door ten minste drie provinciale afdelingen en/of tien gemeentelijke afdelingen en/of één procent van de leden wordt gesteund.
 - c. Ten minste vier weken voor de vergadering van het partijcongres, als bedoeld onder sub a, worden de leden schriftelijk in kennis gesteld van de voordracht van het partijbestuur en de eventuele toegevoegde kandidaten voor de verkiezing van de voorzitter. Het partijbestuur bepaalt gelijktijdig op welke wijze de stemming over de voordracht zal plaatsvinden.
 - d. Het partijbestuur bepaalt een termijn voor het uitbrengen van de stem.
 - e. Het partijbestuur benoemt een stemcommissie die belast wordt met de telling van de uitgebrachte stemmen, welke wordt vastgelegd in een procesverbaal.

- f. Het partijcongres stelt na het mondeling verslag van de stemcommissie ter vergadering de uitslag van de verkiezing van de voorzitter definitief vast. Bij een enkelvoudige voordracht wordt voorgesteld om de voorgedragen kandidaat per acclamatie te benoemen.
- g. Voor vervulling van een tussentijdse vacature voor de functie van voorzitter is het bepaalde sub a tot en met f zoveel als mogelijk is, van overeenkomstige toepassing.
- h. Indien de verkiezing van de voorzitter onverhoopt samenvalt met landelijke, provinciale of regionale verkiezingen kan het partijbestuur besluiten de zittingsperiode van de voorzitter te verlengen of te verkorten met zes maanden.

VERKIEZING VRIJGEKOZEN LEDEN PARTIJBESTUUR

Artikel 25

1. Ten minste zes weken voor de vergadering van het partijcongres waarin de vrijgekozen leden als bedoeld in artikel 32 sub a.6 van de statuten worden gekozen, stelt het partijbestuur een voordracht op voor de verkiezing van deze leden van het partijbestuur. Het definitieve aantal vrijgekozen leden wordt, op voorstel van het partijbestuur, bepaald door het partijcongres. De voordracht wordt bekendgemaakt aan de provinciale en gemeentelijke afdelingen en de leden.
2. Gedurende drie weken na verzending van de in lid 1 bedoelde voordracht heeft elk lid en/of gemeentelijke afdeling en/of provinciale afdeling de bevoegdheid schriftelijk aan het partijbestuur te verzoeken de naam van een door hem of haar gewenste kandidaat toe te voegen. Aan dat verzoek wordt voldaan wanneer het door ten minste drie provinciale afdelingen en/of tien gemeentelijke afdelingen en/of één procent van de leden wordt gesteund.
3. Ter vergadering wordt aan elk lid van het partijcongres een gewaarmerkt stembiljet uitgereikt. Het ingevulde stembiljet kan gedurende een door het dagelijks bestuur vast te stellen termijn tijdens de vergadering van het partijcongres worden ingeleverd.
4. Het partijbestuur benoemt uit de leden een stemcommissie, die belast wordt met de telling van de uitgebrachte stemmen, hetgeen wordt vastgesteld in een procesverbaal.
5. Het partijcongres stelt na het mondeling verslag van de ingestelde stemcommissie ter vergadering de uitslag van de verkiezing definitief vast. Is sprake van een enkelvoudige voordracht, dan wordt voorgesteld het lid bij acclamatie te benoemen door het partijcongres.
6. De leden van het partijcongres kunnen voor iedere vacature elk één stem uitbrengen.
7. Voor de vervulling van een tussentijdse vacature voor de functie van vrijgekozen lid van het partijbestuur is het bepaalde in lid 1 tot en met lid 6, zoveel als mogelijk is, van overeenkomstige toepassing.

C. PARTIJBESTUUR

SAMENSTELLING

Artikel 26

1. De zittingsduur van de leden van het partijbestuur is vier jaar. Inzake aftreden, herverkiezing en vervulling van tussentijdse vacatures is het bepaalde in de artikelen 104 tot en met 106 van de statuten van toepassing.
2. De in artikel 32 sub a.4 van de statuten bedoelde vertegenwoordigers van de provinciale afdelingen kunnen zich laten vervangen door een door de algemene vergadering van de betreffende provinciale afdeling aan te wijzen ander lid van het bestuur van de provinciale afdeling.

WERKWIJZE

Artikel 27

1. Het partijbestuur komt ten minste zes maal per jaar in vergadering bijeen.
2. Voorts komt het partijbestuur bijeen wanneer het dagelijks bestuur daartoe besluit en/of wanneer ten minste tien leden van het partijbestuur en/of ten minste twee provinciale afdelingen, met opgaaf van redenen, dit verzoeken. Dit verzoek dient schriftelijk te worden ingediend bij het dagelijks bestuur, dat binnen vier weken na verzending aan het verzoek moet voldoen. Voldoet het dagelijks bestuur niet binnen de gestelde termijn aan het verzoek, dan hebben de bedoelde leden en/of provinciale afdelingen de bevoegdheid zelf voor bijeenroeping zorg te dragen, waarbij zij tevens zelf kunnen voorzien in de leiding van die vergadering.
3. De plaats en het tijdstip van de vergaderingen van het partijbestuur worden door het dagelijks bestuur bepaald.
4. De vergaderingen van het partijbestuur zijn besloten, tenzij en voor zover het partijbestuur anders besluit.
5. De leiding van het partijbestuur berust bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur bepaalt de orde van de vergaderingen van het partijbestuur, onder goedkeuring van het partijbestuur.
6. Het dagelijks bestuur zorgt, in overleg met het CDA-bureau, voor een tijdige oproep tot deelname aan een vergadering van het partijbestuur en verzending van alle noodzakelijke en relevante gegevens aan de leden van het partijbestuur.
7. Elk lid van het partijbestuur is bevoegd voor of tijdens een vergadering voorstellen ter behandeling door het partijbestuur te doen. Zo mogelijk voorziet het dagelijks bestuur deze voorstellen van een preadvies.
8. Het partijbestuur bereidt de voorstellen ter behandeling op het partijcongres voor en zorgt voor de uitvoering van genomen besluiten.
9. Het partijbestuur doet de benoemingen, neemt de beslissingen en verricht voorts alle werkzaamheden die krachtens de bepalingen van de statuten en/of reglementen aan hem zijn opgedragen. Het beslist in spoedeisende aangelegenheden en in alle gevallen waarin door de statuten en/of reglementen niet is voorzien.
10. Met betrekking tot de verkiezing van de vice-voorzitter, secretaris en penningmeester alsmede de drie overige door het partijbestuur te kiezen leden van het dagelijks bestuur doet het dagelijks bestuur een voordracht.

11. Met betrekking tot de stemming over personen is het bepaalde in artikel 102 van de statuten van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat toch schriftelijk wordt gestemd wanneer twee stemhebbende leden van het partijbestuur dit verlangen.
12. Bij stemmingen over de kandidatenlijst voor de verkiezing van respectievelijk de Eerste en Tweede kamer der Staten-Generaal en het Europees Parlement wordt aan elk lid, gekozen door een provinciale afdeling, één stem toegekend en voorts voor ieder vol aantal van vijftienghonderd leden één stem meer.

D. DAGELIJKS BESTUUR SAMENSTELLING

Artikel 28

1. De in artikel 34 lid 1 sub b, c en d van de statuten bedoelde leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen door de stemhebbende leden van het partijbestuur.
2. De zittingsduur van de leden van het dagelijks bestuur is vier jaar. Inzake aftreden, herverkiezing en vervulling van tussentijdse vacatures is het bepaalde in de statuten van toepassing.
3. De leden van het dagelijks bestuur kunnen zich ter vergadering niet laten vervangen.

WERKWIJZE

Artikel 29

1. Het dagelijks bestuur komt ten minste tien maal per jaar in vergadering bijeen.
2. Voorts komt het dagelijks bestuur bijeen wanneer de voorzitter daartoe besluit en/of wanneer ten minste drie leden van het dagelijks bestuur, met opgaaf van redenen, dit verzoeken. Dit verzoek dient schriftelijk te worden ingediend bij de voorzitter, die binnen twee weken na verzending aan het verzoek moet voldoen. Voldoet de voorzitter niet binnen de gestelde termijn aan het verzoek, dan hebben de verzoekers de bevoegdheid zelf voor bijeenroeping zorg te dragen, waarbij zij tevens zelf kunnen voorzien in de leiding van die vergadering van het dagelijks bestuur.
3. De plaats en het tijdstip van de vergaderingen van het dagelijks bestuur worden door de voorzitter bepaald.
4. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn besloten.
5. De leiding van het dagelijks bestuur berust bij de voorzitter. Hij bepaalt de orde van de vergaderingen van het dagelijks bestuur. De voorzitter zorgt, in overleg met het CDA-bureau, voor een tijdige oproep tot deelname aan een vergadering van het dagelijks bestuur en voor verzending van alle noodzakelijke en relevante gegevens aan de leden van het dagelijks bestuur.
6. Het dagelijks bestuur bereidt de voorstellen ter behandeling door het partijbestuur voor en zorgt voor uitvoering van genomen besluiten, alsmede voor de handhaving van de bepalingen in statuten en/of reglementen.
7. Met betrekking tot de eventuele stemming over personen is het bepaalde in artikel 23 lid 14 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat toch schriftelijk wordt gestemd wanneer één stemhebbend lid van het dagelijks bestuur dit verlangt.

E. VAN DE VOORZITTER, DE VICE-VOORZITTER, DE SECRETARIS EN DE PENNINGMEESTER

Artikel 30

1. De partijvoorzitter heeft de leiding van de vergaderingen van het partijbestuur en van het dagelijks bestuur.
2. Indien niet anders door het dagelijks bestuur is vastgesteld, heeft de partijvoorzitter tevens de leiding van de vergaderingen van het partijcongres.

Artikel 31

Ter vervanging van de voorzitter, bij diens ontstentenis of belet, wordt de vice-voorzitter door het dagelijks bestuur aangewezen als waarnemend voorzitter.

Artikel 32

De secretaris stelt in overleg met de voorzitter de agenda voor de vergaderingen op, verzorgt de oproeping en is verantwoordelijk voor de verslaglegging ervan. De secretaris is verantwoordelijk voor de ledenadministratie, de opstelling van het jaarverslag en het beheer van het archief.

Artikel 33

1. De penningmeester is, onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur, belast met het algemeen beheer van gelden.
2. Onder verantwoordelijkheid van de penningmeester wordt de directeur van het CDA-bureau belast met het dagelijks beheer van de gelden.
3. In samenwerking met het CDA-bureau zorgt de penningmeester voor:
 - a. de inning van de jaarlijkse contributie van de leden en alle andere inkomsten;
 - b. het doen van de nodige betalingen;
 - c. het regelmatig afleggen van rekening en verantwoording van het beheer van de gelden aan het dagelijks bestuur respectievelijk aan het partijbestuur;
 - d. het jaarlijks tijdig doen opstellen van de rekening van baten en lasten en de balans over het voorafgaande boekjaar. De begroting dient tevens een advies te bevatten inzake de vaststelling van de contributie van de leden voor het komende jaar.

Artikel 34

De penningmeester wordt gedechargeerd voor het algemeen beheer van de gelden door de goedkeuring van de rekening van baten en lasten en de balans door het partijcongres. Deze goedkeuring strekt het dagelijks bestuur, respectievelijk het partijbestuur, tot decharge voor het gevoerde financiële beleid.

BIJDRAGEN VAN LEDEN

Artikel 35

1. Het partijcongres stelt jaarlijks een contributieregeling vast die door het partijbestuur en de afdelingen wordt uitgevoerd.

2. De hoogte van de contributie per lid verschuldigd, wordt vastgesteld door het partijcongres. Het partijbestuur geeft op basis hiervan jaarlijks, op voorstel van het dagelijks bestuur, richtlijnen terzake van de contributieregeling (in relatie tot de financiële draagkracht van een lid), één en ander uitgaande van een minimumbedrag. De verdeelsleutel wordt op voorstel van het partijbestuur door het partijcongres vastgesteld.
3. Het totaal van de inhoudingen op de bijdragen van de leden wordt bepaald naar rato van het aantal leden dat per één november van het jaar, voorafgaan aan het jaar waarover de bijdrage moet worden voldaan, ressorteert onder de desbetreffende afdeling.
4. Voor leden van het CDJA die tevens lid zijn van de partij, wordt niets ingehouden indien zij de leeftijd van vijftientig jaar nog niet hebben bereikt.
5. Alleen onder bijzondere omstandigheden kan het partijbestuur op een daartoe strekkend en met redenen omkleed verzoek, uitstel, vermindering of kwijtschelding van de inhouding toestaan.

4. VAN DE BIJZONDERE ORGANEN EN BIJZONDERE ORGANISATIES

A. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 36

1. Zowel stemhebbende als adviserende leden van bijzondere organen dienen lid te zijn van de partij.
2. In alle gevallen, waarin de statuten en/of enig reglement niet voorzien, voor zover het betreft het functioneren van bijzondere organen, beslist het partijbestuur na overleg met het desbetreffende bijzondere orgaan.
3. Leden van een bijzonder orgaan dienen bij hun werkzaamheden ten behoeve van dat bijzondere orgaan te voldoen aan de bepalingen van de statuten, van dit reglement en van de statuten en/of reglementen als bedoeld in de artikelen 37 en 38 van de statuten.

B. VERKIEZING LEDEN BIJZONDERE ORGANEN

Artikel 37

1. De leden van een bijzonder orgaan worden gekozen door het partijcongres.
2. Ten minste zes weken voor de vergadering van het partijcongres waarop de in lid 1 bedoelde leden dienen te worden gekozen stelt het partijbestuur een voordracht op. De voordracht wordt tijdig bekendgemaakt aan de leden van het partijbestuur, de provinciale en gemeentelijke afdelingen en de leden.
3. Gedurende drie weken na verzending van de in lid 2 bedoelde voordracht heeft elk lid en/of elke gemeentelijke afdeling en/of elke provinciale afdeling de bevoegdheid schriftelijk aan het partijbestuur te verzoeken de naam van een door hem of haar gewenste kandidaat toe te voegen. Aan dat verzoek wordt voldaan wanneer het door ten minste drie provinciale afdelingen en/of tien gemeentelijke afdelingen en/of één procent van de leden wordt gesteund.
4. Indien een voordracht uit meer dan één kandidaat bestaat, wordt ter vergadering aan elk lid een door het CDA-bureau gewaarmerkt stembiljet uitgereikt. Het ingevulde

stembiljet kan gedurende een door het dagelijks bestuur vast te stellen termijn tijdens de vergadering van het partijcongres worden ingeleverd.

5. Met betrekking tot de vaststelling van de uitslag van de verkiezing van de voorzitter is het bepaalde in artikel 25 lid 4 en 5 van overeenkomstige toepassing.
6. De leden van het partijcongres kunnen voor iedere vacature elk één stem uitbrengen.

BENOEMING VERTEGENWOORDIGERS

Artikel 38

1. Met de benoeming van een vertegenwoordiger van een bijzonder orgaan of de Commissie Buitenland in een orgaan of organisatie buiten het partijverband, dient het partijbestuur in te stemmen.
2. De benoeming van vertegenwoordigers van de partij door het partijbestuur gebeurt in overleg met en na voordracht van het desbetreffende bijzondere orgaan.

BIJZONDERE ORGANISATIES

Artikel 39

Met betrekking tot de verkiezing dan wel aanwijzing van de voorzitter van de in artikel 55 van de statuten genoemde bijzondere organisatie is het bepaalde in artikel 37 van overeenkomstige toepassing in het geval het partijcongres is belast met de verkiezing van de voorzitter, met dien verstande, dat de voordracht wordt opgesteld door de genoemde bijzondere organisatie, overeenkomstig het bepaalde in artikel 56 van de statuten.

C. OVERIGE BEPALINGEN

INDIENING JAARSTUKKEN

Artikel 40

Die bijzondere organisaties die financiële steun van de partij ontvangen, zijn verplicht het jaarverslag en de jaarrekening over het voorafgaande boekjaar, alsmede de begroting voor het komende boekjaar, ten minste acht weken vóór de desbetreffende vergadering van het partijcongres bij het partijbestuur in te dienen.

ADMINISTRATIEVE TAKEN

Artikel 41

1. De administratieve activiteiten van bijzondere organen en de Eduardo Frei Stichting betreffen die werkzaamheden waarvan in redelijkheid verlangd kan en mag worden dat deze geheel of ten dele door het CDA-bureau worden uitgevoerd.
2. De werkzaamheden in verband met de administratieve activiteiten van bijzondere organen, die onder andere de administratie, de voorbereiding, verwerking, en verzending van stukken, alsook de voorbereiding en uitvoering van besluiten kunnen betreffen, worden in onderling overleg tussen het CDA-bureau en het desbetreffende bijzondere orgaan vastgesteld. De boekhouding van bijzondere organen is ondergebracht bij de boekhouding van de partij.

3. De werkzaamheden in verband met de administratieve activiteiten van bijzondere organisaties, die onder andere de ledenadministratie, de verzending van stukken en de boekhouding kunnen betreffen, worden in onderling overleg tussen het CDA-bureau en de desbetreffende bijzondere organisatie vastgesteld.
4. Bij verschil van mening omtrent de vaststelling en/of uitvoering van administratieve werkzaamheden tussen het CDA-bureau en een bijzonder orgaan en/of de Eduardo Frei Stichting beslist het partijbestuur.
5. Indien nodig of gewenst kan het bestuur van een in lid 4 bedoelde afdeling een beroep doen op de medewerking dan wel de advisering van de bovengenoemde commissies.
6. De verantwoordelijkheid voor de voorbereiding en de te voeren activiteiten blijft te allen tijde berusten bij het bestuur van het desbetreffende partijorgaan en/of verband.

5. VAN DE VERKIEZINGEN

COMMISSIES

Artikel 42

1. Het partijbestuur stelt onder zijn directe verantwoordelijkheid ten behoeve van de verkiezingen van de leden van een vertegenwoordigend lichaam een campagnecommissie in, onder leiding van een campagneleider, welke commissie belast wordt met de voorbereiding en de uitvoering van de campagneactiviteiten. De campagneleider heeft de leiding bij de algehele organisatie van de campagnevoering, daarin bijgestaan door nader aan te wijzen medewerkers van het CDA-bureau.
2. Het partijbestuur kan onder zijn directe verantwoordelijkheid ten behoeve van de verkiezingen van de leden van elk vertegenwoordigend lichaam eveneens een technische commissie instellen, die belast wordt met het treffen van dan wel het adviseren over die maatregelen, die verband houden met de technische voorbereiding op en de wijze van kandidaatstelling.
3. Ter zake van de voorbereiding en de te voeren activiteiten voor de verkiezing van de leden van de Provinciale Staten en/of van het waterschap stelt het bestuur van die provinciale afdeling onder zijn directe verantwoordelijkheid een commissie in. In geval van provinciegrensoverschrijdende waterschappen stellen de gezamenlijke besturen van de provinciale afdelingen waarin het waterschap is gelegen onder zijn directe verantwoordelijkheid een commissie in, waarbij het bestuur van de provincie waarin ingevolge de Waterschapswet het hoofdstembureau is gelegen leidend is.
4. Ter zake van de voorbereiding en de te voeren activiteiten voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad stelt het desbetreffende bestuur indien nodig of wenselijk onder zijn verantwoordelijkheid een commissie in.
5. Indien nodig of gewenst kan het bestuur van de in lid 4 bedoelde afdeling een beroep doen op de medewerking dan wel de advisering van de bovengenoemde commissies.
6. De verantwoordelijkheid voor de voorbereiding en de te voeren activiteiten blijft te allen tijde berusten bij het bestuur van het desbetreffende partijorgaan en/of verband.

6. VAN DE ONVERENIGBAARHEID EN CUMULATIES VAN FUNCTIES TOETSING VAN CUMULATIES

Artikel 43

1. In geval van de toetsing van een voorgenomen cumulatie als bedoeld in artikel 109, tweede lid, van de statuten, houden het partijbestuur en de Toetsingscommissie in elk geval rekening met:
 - a. optimale spreiding van functies;
 - b. doorstroming(skansen);
 - c. duur van de gevraagde ontheffing en tijdsbeslag;
 - d. versterking van een fractie of bestuur;
 - e. maatschappelijke representativiteit van een fractie of bestuur;
 - f. het al dan niet incidentele karakter van de cumulatie;
 - g. gevaar voor belangenvermenging;
 - h. na te streven maatschappelijke binding;
 - i. politieke en maatschappelijke waardering.
2. Ieder partijorgaan, ieder bestuur van een afdeling, de betrokkene zelf, alsmede ieder lid van het partijbestuur kan een gemotiveerd verzoek doen om een bestaande of voorgenomen cumulatie van functies te toetsen aan artikel 108 van de statuten.
3. Alle (neven)functies van leden van het partijbestuur zijn publiek en liggen voor eenieder ter inzage bij de secretaris van het partijbestuur.

7. VAN DE STATUTEN EN REGLEMENTEN

A. INITIATIEFRECHT

Artikel 44

1. Het initiatief tot wijziging van de statuten en/of het huishoudelijk reglement, respectievelijk de kandidaatstellingsreglementen en de overige reglementen waarvan de vaststelling en wijziging in de statuten is voorbehouden aan het partijcongres, kan worden genomen door het partijbestuur, alsmede door middel van een schriftelijk bij het partijbestuur ingediend voorstel tot wijziging dat is ondertekend door ten minste een provinciale afdeling, vijf gemeentelijke afdelingen en/of een half procent van de leden.
2. Het initiatief tot wijziging van de statuten en reglementen van bijzondere organen kan worden genomen door het partijbestuur en/of het desbetreffende bijzondere orgaan.
3. Wijzigingsvoorstellen dienen voorzien te zijn van een toelichting.

B. WIJZIGINGSPROCEDURE

Artikel 45

1. Een voorstel tot wijziging van de statuten, dient uiterlijk zestien weken voor de vergadering van het partijcongres aan de leden en de afdelingen bekend te worden gemaakt.
2. Elke gemeentelijke afdeling, elke provinciale afdeling, honderd individuele leden en elke bijzondere organisatie heeft het recht om ten minste zes weken voor de vergadering van het partijcongres, bij het partijbestuur schriftelijk amendementen, voorzien van een toelichting, in te dienen.

3. Het partijbestuur dient elk ingediend amendement voorzien van een preadvies, uiterlijk vier weken voor de vergadering van het partijcongres aan de leden en de afdelingen bekend te maken.

Artikel 46

1. Een voorstel tot wijziging in het huishoudelijk reglement of in de in de statuten bedoelde kandidaatstellingsreglementen dient uiterlijk twaalf weken voor de vergadering van het partijcongres aan de leden en de afdelingen bekend te worden gemaakt.
2. Met betrekking tot de indiening en het ter kennis brengen van amendementen is het bepaalde in het voorgaande artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 47

1. Een voorstel tot wijziging van de statuten en/of reglementen van een bijzonder orgaan dan wel van overige reglementen waarvan de vaststelling is voorbehouden aan het partijcongres dient uiterlijk acht weken voor de vergadering van het partijcongres aan de leden en de afdelingen bekend te worden gemaakt alsmede – voor zover van toepassing – aan het desbetreffende bijzondere orgaan ter kennis te worden gebracht.
2. Elke gemeentelijke afdeling, provinciale afdeling, honderd individuele leden en elke bijzondere organisatie heeft het recht om ten minste vier weken voor de vergadering van het partijcongres, bij het partijbestuur schriftelijk amendementen, voorzien van een toelichting in te dienen.
3. Het partijbestuur dient elk amendement, voorzien van een preadvies, uiterlijk twee weken vóór de vergadering van het partijcongres aan de leden en de afdelingen bekend te maken.

Artikel 48

Het partijcongres besluit na bespreking over de voorgestelde wijziging en eventueel daarop ingediende amendementen.

C. INWERKINGTREDING

Artikel 49

De bepalingen van statuten en reglementen, met inbegrip van wijzigingen, treden eerst in werking nadat het daartoe bevoegde partijorgaan deze heeft vastgesteld dan wel goedgekeurd en, voor zover het statuten of wijziging daarvan betreft, nadat hiervan notariële akte is opgemaakt.